

Álit um bygnaðin í skúladeplinum við Marknagil

MENTAMÁLARÁÐIÐ

Yvirlit

I Inngangur	4
1.1 Arbeiðssetningur og nevnd	4
1.2 Hvussu arbeiðið er skipað	4
1.3 Útgreiningarfrymil	6
1.4 Hvussu frágreiðingin er skipað	6
1.5 Nýskipanir	6
1.6 Skúladepil við Marknagil	7
II Løgfrøðilig skipan av skúladeplinum	8
2.1 Arbeiðssetningur	8
2.2 Skúlar og stovnskipan	8
2.3 Almennur stovnur og sjálvsognarstovnur	8
2.4 Avtøka	10
2.5 Lógarverk og meting av loysnum	10
2.6 Uppskot um loysn	12
2.7 Samanumtikið	12
2.8 Nevndin mælir til, at	13
III Fíggjar- og ognarvirðurskifti	14
3.1 Arbeiðssetningur	14
3.2 Gongdin á miðnámi 2004-2014	14
3.3 Næmingar	14
3.4 Rakstur	15
3.5 Virksemin og rakstur 2014	16
3.6 Inntøkur	17
3.7 Raksturinn í nýggja skúladeplinum	18
3.8 Ognir	19
3.9 Fíggjarstøða 2012	19
3.10 Avhendan av ognum	20
3.11 Samanumtikið	20
3.12 Nevndin mælir til, at	20
IV Skipan av bygnaðinum	21
4.1 Arbeiðssetningur	21
4.2 Ráðsskipanin	21
4.3 Yvirskipaður leiðslubygnaður	22
4.4 Yrkisfakliga virksemin	23
4.5 Møguligar loysnir	24
4.6 Viðgerð av loysnum	25
4.7 Manning og førleikar	27
4.8 Samanumtikið	27
4.9 Nevndin mælir til, at	27

IV Samanleggingartilgongd	28
4.1 Arbeiðssetningur	28
4.2 Skipað sum ein verkætlan	28
4.3 Kostnaðarmeting	30
4.4 Útbúgvingarvirksemið	30
4.5 Skeiðsvirksemi	31
4.6 Tilfeingi og førleikar	32
4.7 Samskipan og kunning	33
4.8 Samanumtikið	33
4.9 Nevndin mælir til, at	33
V Førleikar hjá komandi depilsstjóra	34
5.1 Arbeiðssetningur	34
5.2 Høvuðsuppgávur stjórans	34
5.3 At skipa bygnaðin í deplinum	34
5.4 At standa fyri samanleggingartilgongdini	34
5.5 At fylgja byggingini av skúladeplinum	34
5.6 At stjórna skúladeplinum frameftir	34
5.7 Samanumtikið	35
5.8 Nevndin mælir til, at	35
VI Endi	36
6.1 Niðurstøða	36
6.2 Løgfrøðilig skipan av skúladeplinum	37
6.3 Fíggjar- og ognarviðurskifti	37
6.4 Skipan av bygnaðinum	38
6.5 Samanleggingartilgongd	38
6.6 Førleikar hjá komandi depilsstjóra	39
VII Tilfar	40
7.1 Bøkur	40
7.2 Frágreiðingar	40
7.3 Løgtingslógir	40
7.4 Kunngerðir	40
VIII Fylgiskjøl	41
8.1 Matrikkulkort yvir ognir við Marknagilsvegin	41
8.2 Matrikkulkort yvir ognir í Hoydølum	42
8.3 Matrikkulkort yvir ognir í Smiðjugerði	43
8.4 Avtala millum Stýrið fyri Tekniska Skúla í Tórshavn og Mentamálaráðið	44
8.5 Avtala millum Stýrið fyri Føroya Handilsskúla í Tórshavn og Mentamálaráðið	46

I Inngangur

Fyrsti partur

1.1 Arbeiðssetningur og nevnd

Landsstýrismaðurin í mentamálum, Bjørn Kalsø, setti í desember 2013 nevnd at gera tilmæli um at skipa bygnaðin í nýggja deplinum. Uppgávnar hjá nevdini fevna um:

1) at gera uppskot um, hvussu Marknagilsdepilin løgfrøðiliga kann skipast sum ein almennur stovnur undir Mentamálaráðnum, har tryggjað verður vinnuni ávirkan á tað yrkisfakliga virksemið í skúlanum.

2) at lýsa, hvussu ognar- og fíggarviðurskiptini hjá verandi stovnum kunnu verða flutt yvir í nýggja stovnin, og hvussu verandi stovnar kunnu verða gjørdir upp.

3) at gera uppskot til yvirskipaðan bygnað fyri Marknagilsdepilin við einum depilsstjóra, sum vísir til Mentamálaráðið. Bygnaðurin skal endurspeglar virksemið í deplinum.

4) at gera uppskot til samanleggingartilgongd.

5) at lýsa, hvørjar førleikar ein komandi depilsstjóri skal hava, sum hevur evstu ábyrgd av virkseminum í deplinum, stendur fyri samanleggingini og tekur lut í byggingini frá sumri 2014.

Nevndin var sett við umboðum frá avvarðandi skúlum, Yrkisdeplinum og Mentamálaráðnum. Limirnir í nevdini vóru:

1. Poul Geert Hansen, Mentamálaráðið (formaður)
2. Mortan Zachariassen, Mentamálaráðið (skrivari)
3. Sámal í Skorini, Mentamálaráðið
4. Anna Kass, Mentamálaráðið
5. Torkil V. Rasmussen, Mentamálaráðið
6. Eyðun Gaard, Yrkisdepilin
7. Herleif Hammer, Føroya Studentaskúli og HF-skeið
8. Høgni av Skarði, Føroya Studentaskúli og HF-skeið
9. Egon Øregaard, Tekniski Skúli í Tórshavn
10. Magnus Magnussen, Tekniski Skúli í Tórshavn
11. Helena Dam á Neystabø, Føroya Handilsskúli
12. Gunnar Mohr, Føroya Handilsskúli

Niels Winther hevði ein ráðgevandi leiklut í nevdini. Harumframt fylgdi Gunnhild Hansen, starvslesandi í Mentamálaráðnum, arbeiðinum í nevdini.

1.2 Hvussu arbeiðið er skipað

Arbeiðssetninginum sigur, at nevndin skal verða liðug við arbeiði sítt 15. apríl 2014. Aðrar átrokandi uppgávur hava gjørt, at hetta bleiv útsett til tann 5. juni 2014, tá frágreiðingin varð handað landsstýrismanninum.

Arbeiðið hevur verið skipað á tann hátt, at Mentamálaráðið hevur gjørt skrá og fyrireikað tilfar til fundirnar. Nevndin hevur verið savnað tilsamans 8 ferðir. Fyrsti fundur var 8. januar 2014, har uppgávnar hjá nevdini vóru lýstar og arbeiðsætlan lögð.

Tað gjørdist skjótt greitt, at summir av spurningunum í arbeiðssetninginum elva til nýggjar spurningar. Fyri ikki at tarna viðgerðini, hevur nevndin lagt dent á at svara tí, sum arbeiðssetningurin tilskilar, og í teimum førum har uppskot treyta víðari viðgerð og støðutakan, hevur nevndin mælt til fyribils loysnir.

Seinasti fundurin var 15. mai 2014, har nevndin staðfesti tilmælini, sum við hesum verða latin landstýrismanninum til støðutakan.

Tórshavn 5. juni 2014

Poul Geert Hansen
Mentamálaráðið og formaður

Anna Kass
Mentamálaráðið

Herleif Hammer
Føroya Studentaskúli og HF-skeið

Sámal í Skorini
Mentamálaráðið

Høgni av Skarði
Føroya Studentaskúli og HF-skeið

Torkil Basmussen
Mentamálaráðið

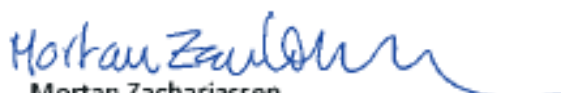
Magnus Magnussen
Tekniski Skúli í Tórshavn

Eyðun Gaard
Yrkisdepilin

Egon Øregaard
Tekniski Skúli í Tórshavn

Mortan Zachariassen
Mentamálaráðið og skrivari

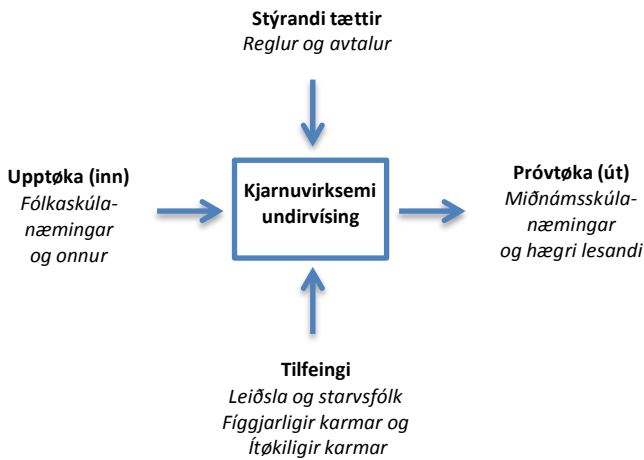
Gunnar Mohr
Føroya Handilsskúli

Helena Dam á Neystabø
Føroya Handilsskúli

1.3 Útgreiningarfrymil

Í viðgerðini hevur nevndin styðjað seg til greiningarfrymilin niðanfyri.

Í miðjuni síggja vit kjarnuvirksemið, sum er undirvísingin. Rundan um hetta kjarnuvirksemið eru í høvuðsheitum allir teir tættir, sum skapa tøvrv á, bera uppi ella leggja í karmar hetta kjarnuvirksemi.

1.4 Hvussu frágreiðingin er skipað

Frágreiðingin er skipað í somu raðfylgju sum arbeiðssetningurin. Tó hevur nevndin valt at býta 1. punktið í arbeiðssetninginum sundur, so spurningurin um, hvussu vinnuni verður tryggjað ávirkan á yrkisfakliga virksemið, verður svaraður í kapitli 3 um skipan av bygnaðinum.

Eftir henda inngang greinar nevndin í kapitli 2 lögfrøðiligu støðuna hjá sjálvsogarnarstovnunum og ger uppskot um, hvussu skúladepilin kann skipast sum almennur stovnur.

Í kapitli 2 lýsir nevndin gongdina á miðnámi og greinar rakstrargrundarlagið fyri ein komandi skúladepil við Marknagil og ger uppskot um, hvussu ogn og skuld kunnu verða avhendað til landið.

Í kapitli 3 viðger nevndin yvirskipaða leiðslu-bygnaðin í nýggja skúladeplinum og ger í hesum sambandi uppskot um, hvussu ávirkanin á m.a. yrkisfakliga virksemið kann tryggjast.

Í kapitli 4 ger nevndin uppskot um, hvussu samanleggingartilgongdin verður skipað. Sum grundarlag fyri víðari støðutakan verður samlaða útbúgvingarvirksemið og tilfeingið hjá Føroya Studentaskúla og HF-skeiði, Føroya Handilsskúla í Tórshavn og Tekniska skúla í Tórshavn nærri lýst.

Í kapitli 5 viðgerð nevndin í stuttum teir førleikar, tær dygdir og royndir, ið eiga at verða sett umsøkjendum til starvið sum depilsstjóri.

At enda verður ein stutt niðurstøða gjørd, og øll tilmælini verða savnað saman.

Til tess at lýsa umráðandi fyrirtreytir fyri arbeiðinum, verður niðanfyri gjørdur ein stuttur samandrættur av teimum broytingum, sum eru farnar fram í miðnámskúlastkipanini seinastu árin, og hvussu hetta endurspeglar seg í ítøkiligum byggingini av skúladeplinum.

1.5 Nýskipanir

Í 2007 varð álit handað landsstýrismanninum í mentamálum um endurskoðan av gymnasialu miðnámsútbúgvingunum, og í 2010 varð álit handað landsstýrismanninum um endurskoðan av yrkisútbúgvingarskipanini. Í framhaldi av hesum lat Mentamálaráðið í 2011 Yrkisútbúgvingaráðnum eitt tilmæli til hoyringar um nýggja yrkisútbúgvingarskipan.

Við støði í at okkara samfelag hevur eitt avmarkað tilfeingi, koma bæði álitini fram til, at okkara útbúgvingarskipanir eru ov fløktar, at tær byggja á eitt ov umfatandi lógarverk, og at ov lítil samskipan er millum lærugreinar og útbúgvingar. Mælt verður tí til meira samhangandi og liðiligar skipanir, har skúlar kunnu seta á stovn, taka av og samstarva um útbúgvingar. Lógir, kunngerðir og námsætlanir skulu í so stóran mun sum til ber verða felags, og fyri at gagnnýta tilfeingi og førleikar eiga miðnámskúlar at verða bygdir saman í størri eindir, har setanar- og arbeiðsviðurskifti verða eins innan fyri ymisku økini.

Í 2013 varð farið undir at íverkseta nýggju yrkisútbúgvingarskipanina og nýggju gymnasialu útbúgvingarskipanina. Bæði yrkisútbúgvingarnar og gymnasialu útbúgvingarnar eru sonevndar breytarskipanir. Høvuðstátturin í hesum er samskipan og samstarv. Av tí at lærugreinar leggja støði undir alt virksemið í skúlunum, eru tær skipaðar í 3 høvuðsbólkar: felagslærugreinar, breytarlærugreinar og vallærugreinar. Hetta leggur støði undir samskipan av undirvísingini, og at næmingar kunnu samstarva tvørtur um breytirnar.

Allar lærugreinar hava fingið nýggjar námsætlanir, ið eru skipaðar eftir felags leisti við førleikamálum, ið siga, hvat næmingurin dugir eftir lokna undirvísing. Námsætlanin sigur eisini nakað um, hví vit undirvísa í teirri ávísu

lærugreinini, hvussu nógvar tímar, undirvíst verður, hvussu eftirmett verður, og hvussu farið verður til próvtøku.

Harumframt er nýggjur próvtalsstigi settur í verk. Í nýggja próvtalsstiganum verða próvtølini beinleiðis borin saman við tey førleikamál, sum eru sett í námsætlanini fyri ta ávísu lærugreinina. Nýggi próvtalsstigin samsvarar við altjóða ECTS-próvtalsstigan.

Í 2013 var eisini nýggjur felags sáttmáli gjørdur fyri studentaskúlalærarar og handilsskúlalærarar, og arbeitt verður nú við at fáa lærarar á teknisku útbúgvingunum við í felags sáttmálan.

1.6 Skúladepil við Marknagil

Hin 26. mai 2008 samtykti Løgtingið at byggja skúladepil við Marknagil í Tórshavn, ið skal hýsa virkseminum hjá Føroya Studentaskúla og HF-skeiði, Tekniska skúla í Tórshavn og Føroya Handilsskúla í Tórshavn.

Upprunaliga var ætlanin, at skúladepilin við Marknagil skuldi verða klárur at taka ímóti næmingum í 2014, men grundað á langtíðar-íløgukarmin hjá Løgtinginum, er hetta langt til skúlaársbyrjan 2016. Í mars 2013 samtykti løgtingið at veita verkætlanini 64 mió. kr. umframt 60 mió. kr. til innbúgv o.a.¹ Við hesum broytingum er samlaði fíggjarkarmurin til verkætlanina 515 mió. kr.

Í apríl í 2013 var hakin settur í, og farið varð undir størstu skúlabygging í Føroya søgu. Bygningurin verður umleið 19.500 fermetrar til støddar og er bygdur til at hýsa 1.300 næmingum og umleið 200 starvsfólkum.

Skúladepilin við Marknagil verður *ein* skúli. Ynski er um ein samvirkandi bygning, ið leggur dent á opinleika og liðileika, har lærarar og næmingar samstarva tvørtur um útbúgvingar og breytir. Bygningurin skal verða karmur um eina skapandi, fjølbroytta og nýhugsandi undirvísing, ið røkkur víðari enn tann siðbundna floksundirvísingin. Til tess at lúka framtíðar krøv til undirvísing, skal byggingin loyva smidligar loysnir, so til ber at gagnnýta høli og hentleikar til ymisk endamál. Byggingin skal harumframt fremjast so, at byggjast kann út til nýtt virksemi í framtíðini.²

¹ Ll. nr. 43 frá 26. mai 2008 um at byggja skúladepil í Tórshavn, sum seinast broytt við løgtingslóg nr. 20 frá 26. mars 2013.

² Skúladepil við Marknagil, Mentamálaráðið 2009

II Løgfrøðilig skipan av skúladepilinum

2.1 Arbeidssetningur

Nevndin skal gera uppskot um, hvussu Marknagilsdepilin lögfrøðiliga kann skipast sum ein almennur stovnur undir Mentamálaráðnum, har tryggjað verður vinnuni ávirkan á tað yrkisfakliga virksemd í skúlanum.

Fyri at lýsa grundarlagið fyri at skipa skúladepilin sum almennan stovn, verður lögfrøðiliga støðan hjá sjálvsognarstovnunum kannað. Gjort verður uppskot um loysn fyri skúladepilin, og mælt verður til fyribils loysnir fyri avvarðandi deildir hjá verandi skúlum.

Undir viðgerðini av spurninginum um, hvussu vinnuni verður tryggjað ávirkan á yrkisfakliga virksemd, hava fleiri uppskot verið viðgjørd. Av tí at tey uppskotini, ið hava fingið undirtøku í nevdini, hava týðning fyri, hvussu bygnaðurin verður skipaður, hevur nevdin valt at viðgera hetta í kapitli 3 um skipan av bygnaðinum.

2.2 Skúlar og stovNSSkipan

Miðnámsútbúgvingarnar verða flokkaðar í yrkisútbúgvingar og gymnasialar útbúgvingar. Endamálið við yrkisútbúgvingum er at fyrireika næmingar til at virka í vinnuni og til at fara undir framhaldsútbúgvingar, meðan endamálið við gymnasialum útbúgvingum er at fyrireika næmingar til hægri lestur. Umframt útbúgvingar á miðnámskúlastigi bjóða Tekniski Skúli og Føroya Handilsskúli eisini út stuttar og miðallangar framhaldsútbúgvingar. Talan er vanliga um 2 ára langar útbúgvingar, ið eru framhald av miðnámsútbúgving, og sum kunnu geva atgongd til hægri lestur.

10 skúlar bjóða út miðnámsútbúgvingar í 4 økjum í Føroyum:

Norðoyggjar	
Tekniski skúli í Klaksvík	Sjálvsogn
Klaksvíkar hf-skeið	Almennur
Eysturoy	
Føroya Handilsskúli á Kambsdali ³	Sjálvsogn
Studentaskúlin og hf-skeiðið í Eysturoy	Almennur

³ Føroya Handilsskúli á Kambsdali er deild hjá Føroya Handilsskúla í Tórshavn, og skúlararnir er sostatt ein og sami sjálvsognarstovnur.

Streymoy	
Tekniski skúli í Tórshavn	Sjálvsogn
Føroya Handilsskúli í Tórshavn	Sjálvsogn
Føroya Studentaskúli og HF-skeið	Almennur
Fiskivinnuskúlin í Vestmanna	Almennur
Suðuroy	
Miðnámskúlin í Suðuroy	Almennur
Heilsuskúlin í Suðuroy	Almennur

Sambært yrkisskúlalógini skulu yrkisskúlar skipast sum sjálvsognarstovnar. Aðrir miðnámskúlar verða skipaðir sum almennir stovnar. Á talvuni sæst, at Føroya Studentaskúli og HF-skeið er almennur stovnur, meðan Tekniski Skúli í Tórshavn og Føroya Handilsskúli eru sjálvsognarstovnar. Niðanfyri verður greinað nærri, hvussu Tekniski skúli og Føroya Handilsskúli kunnu verða tiknir av, so teir saman við Føroya Studentaskúla kunnu ganga undir eina felags almenna stovNSSkipan fyri Marknagilsdepilin.

2.3 Almennur stovnur og sjálvsognarstovnur

Skilnaðurin millum heitini “almennur stovnur” og “sjálvsognarstovnur” hevur mangan verið til umrøðu, tí ógreiða hevur verið serstakliga um ognarviðurskipti og fíggarligar heimildir. Í hesum partinum verður tí gjørd ein roynd at skilmarka heitini “almennur stovnur” og “sjálvsognarstovnur” og at svara spurninginum, um yrkisskúlar eru vardir ímóti møguligum lógarinntrivum í ognarviðurskiptini hjá stovnunum í sambandi við avtøku.

Í 2001 kom álitid um landsstovnar og landsgrunnar út⁴. Álitid viðger viðurskiptini hjá stovnum og grunnum við tí fyri eyga at fáa greiðu á ognarrætti og tilknýti til fíggarlóg og landsroknskap. Í álitinum verður ikki gjørdur munur á grunni og sjálvsognarstovni, tí ein grunnur út frá einum lögfrøðiligum sjónarhorni verður mettur at vera tað sama sum ein sjálvsognarstovnur. Sambært álitinum er rættiliga greitt, hvat sjálvsognarstovnur fevnir um, men tað er, tá heitið “almennur sjálvsognarstovnur” verður brúkt, at ógreiða stingur seg upp. Í álitinum verður komið fram til, at almennir sjálvsognarstovnar heldur ikki eru sjálvsognarstovnar í lögfrøðiligari merking, men “serligar fyrisitingareindir”, tí teir mangla tað eyðkennið at virka á privatrættarligum grundarlagi.

⁴ Álit um landsstovnar og –grunnar. Fíggaráráðgáðið 2001.

Almennir stovnar

Hugtakið “almennur stovnur” ella “landsstovnur” fevnir um stovnar, ið landið eigur. Stovnurin er stovnaður við lóg, og vanliga verður bróðurparturin av rakstri og virkseimi fíggað við almennari játtan á fíggarlógini. Allar útreiðslur, allar inntøkur og fíggarstøða eru tikin við í landsroknskapin. Almennir stovnar hava vanliga ein einfaldan leiðslubygnað, har landsstýrismaðurin setur leiðara stovnsins, og leiðarin stendur beinleiðis til svars fyri rakstrinum mótvegis landsstýrismanninum. Nøkur dømi eru kortini um, at almennir stovnar hava stýri, ið hava yvirskipaðar heimildir og uppgávur at røkja mótvegis landsstýrismanninum. Endamálið við at hava stýri í einum almennum stovni er m.a. at tryggja politiskt óheftni.

Serligar fyrisitingareindir

Serligar fyrisitingareindir eru settar á stovn við serligari lóggávu, sum hefur ásetingar um virkseimi, leiðslu og heimildir hjá landsstýrismanninum.

Fyri serligar fyrisitingareindir er galdandi, at landsstýrismaðurin hefur ikki vanligar instruktionsheimildir mótvegis stovninum, men kann gera sína ávirkan galdandi umvegis lóggávuvaldið. Ofta verður stovnurin stjórnaður av einum stýri, sum mótvegis landsstýrismanninum hefur ábyrgd av rakstri stovnsins. Játtanarliga verður stovnurin fíggaður við egnum inntøkum og/ella játtan á fíggarlóg. Raksturinn verður ofta ikki tikin við í fíggarlóg, eins og ognir eru leysar frá landskassanum. Hóast hetta er stovnurin almennur og kemur undir vanligar fyrisitingarligar reglur, tó við teimum undantøkum, ið henda serliga støða gevur stovninum.

Sjálvsognarstovnar

Sjálvsognarstovnur er í lögfrøðiligari merking ein stovnur, ið eigur seg sjálvan, og sum er stovnaður og virkar á privatrættarligum grundarlagi. Tað merkir, at stovnurin er stovnaður uttanfyri almennu fyriskipanina, at stovnurin hefur eigið stovnsfæ, og at virkseimið ikki er bundið av almennum stuðli. Landið eigur ikki stovnin og kann tískil ikki við lóggávu avtaka stovnin ella ráða yvir ognunum uttan at koma í stríð við § 73 í grundlógini, sum tryggjar privata ognarrættin hjá stovninum móti almennum lógarinnavnum. Hetta merkir, at stovninum verður tryggjað fullkomið

endurgjald fyri tað tap, sum lógarinnavnið hefur havt við sær fyri stovnin.

Yrkisskúlar

Yrkisskúlar eru lögfrøðiliga at meta sum serligar fyrisitingareindir við rættliga avmarkaðum heimildum samanbórið við “veruligar” privatar sjálvsognarstovnar. At yrkisskúlalógin kortini ásetur, at yrkisskúlar verða skipaðir sum sjálvsognarstovnar, hefur ikki týðning fyri, hvørja lögfrøðiliga støðu yrkisskúlarin hava í mun til inntriv í fíggar- og ognarviðurskipti.

Tær meginreglur, sum eru avgerandi fyri, um ein stovnur verður mettur sum almennur stovnur, eru hesar⁵:

- ✓ at stovnurin virkar við lóg, og at virkseimið er alment
- ✓ at rakstur og útbúnaður er fíggaður við almennari játtan
- ✓ at tað almenna hefur ávirkan á dagliga raksturinn í stovninum
- ✓ at tað almenna hefur ávirkan á leiðsluna í stovninum
- ✓ at tað almenna hefur eftirlit við stovninum.

Um yrkisskúlastipanina er at siga, at lögtingið er stovnarinn og hefur beinleiðis ávirkan umvegis lóggávuvald sítt. Leggjast kann afturat, at yrkisskúlarin eisini, áðrenn yrkisskúlalógin fekk virknað, hava verið fíggaðir av tí almenna. Fyrst av danska statinum fram til 1988, tá blokkin kom, og síðani hava teir verið á føroysku fíggarlógini. Landsstýrismaðurin skal góðkenna ein yrkisskúla og kann eisini taka aftur góðkenning, um so er, at tørvur ikki er á skúlanum. Í sambandi við møguliga avtøku skulu ognir skúlans latast til undirvísingar- og útbúgvingarendamál í samsvari við yrkisskúlalógina og viðtøkurnar fyri stovnin.

Virkseimið á yrkisskúlam er bæði fíggað við og bundið av almennari játtan. Ognir og eginrakstur (skeiðsvirkseimi) eru tó leys av fíggarlóg og landsroknskapi, men landið hefur fíggað stóran part og eigur veðrætt í fleiri ognum. Landsstýrismaðurin hefur harumframt heimild til at krevja rakstrarstuðul afturgoldnan, um boð og treytir ikki verða eftirlíkað.

Yrkisskúlar eru stjórnaðir av einum stýri, ið mótvegis landsstýrismanninum hefur ábyrgd av

⁵ Lögfrøðiligt upprit um umskipan/avtøku av sjálvsognarstovnum.

rakstri skúlans. Landsstýrismaðurin skal góðkenna viðtøkurnar fyri skúlarnar og kann eisini seta gjøllari reglur hesum viðvíkjandi. Landsstýrismaðurin tilnevnir formann í stýrinum og setir stjóra eftir tilmæli frá stýrinum. Fyrisitingarlíga hevur tó verið siðvenja, at tað er stjórin, sum hevur staðið beinleiðis til svars fyri virksemi og rakstri mótvegis landsstýrismanninum.

Landsstýrismaðurin hevur eftirlit við og leiðbeinir yrkisskúlarnar, og teir skulu sambært lóg fylgja almennum játtanar-, roknskapar- og grannskoðarareglum.⁶ Í hesum sambandi kann landsstýrismaðurin biðja um allar neyðugar upplýsingar um útbúgvingar, næmingar, lærarar og skúlans rakstur. Hann hevur heimild til at seta stýrið frá og kann reisa rættarsøk móti stýrslimum, leiðslu ella øðrum, um boð og treytir ikki verða eftirlíkað. Landsstýrismaðurin kann eisini í ávísingum føri avtaka stýrið.

Týðandi dómur

Við støði í omanfyri nevndu meginreglum eru dømi um dómur í Hægstarætti, ið staðfesta, at tað ikki er ognartakandi at avtaka sjálvsognarstovnar ella umskipa hesar til almennar stovnar. Í einum lutfalsliga nýggjum og viðkomandi dómi frá 2004 skuldi “Københavns Havn” við lóg umskipast frá at verða sjálvsognarstovnur til alment partafelag. Hægstirættur staðfesti í hesum dómi, at talan ikki var um ognartøku, sjálvst um endamálið við inntrivinum var at flyta ogn og skuld yvir til eitt partafelag, hvørs partabrøv danski staturin átti. Í avgerðini varð eisini víst á, at orðið “sjálvsognarstovnur” í lógini ikki broytir ta rættarligu støðuna hjá stovninum sum serlig fyrisitingareind undir almennu fyrisitingini.⁷

Samanumtikið er lögfrøðiliga metingin sostatt, at yrkisskúlarnir eru fevndir av vanligu fyrisitingarrættinum, og at allar ognir og øll skuld hjá stovnunum kunnu við lógarheimild flytast til landið uttan at koma í stríð við privata ognarrættin sambært § 73 í grundlógini. Nevndin metir ikki orsök verða fyri at viðgera spurningin nærri. Sjálvsognarstovnarir í Tórshavn kunnu verða avtiknir, so teirra virksemi kann ganga undir eina felags fyrisiting og leiðslu í nýggja Skúladeplinum við Marknagil.

⁶ Sí LI. nr. 103 frá 26. juli 1994 um stýriskipan Føroya § 45, stk. 4; LI. nr. 25 frá 21. apríl 1999 um grannskoðan av landsroknskapinum v.m. § 4, nr. 2; LI. nr. 33 frá 23. mars 1994 um landsins almenna roknskaparhald v.m. § 2, stk. 1 og Kunngerð nr. 89 frá 15. oktober 2008 um roknskaparverk landsins o.a. § 2, stk. 1.

⁷ Hægstiaðtardómur: UFR2004.2661H

2.4 Avtøka

Í lógini um yrkisskúlar og viðtøkunum fyri sjálvsognarstovnar er mannagongd fyri avtøku. Í § 8, sum er eins fyri báðar sjálvsognarstovnar, stendur:

§ 8 Avtøka

Stk. 1 Avgerð um at taka skúlan av verður tikin av stýrinum, samanber § 4, stk. 4, eftir tilsøgn frá landsstýrismanninum.

Stk. 2 Til at skipa fyri avtøkuni verður ein 3-manna avtøkunevnd sett, hvørs limir verða tilnevndir av landsstýrismanninum. Stýrið skjýtur upp 2 limir í avtøkunevndina, og heimakommunan skjýtur upp 1 lim.

Stk. 3 Áðrenn avtøkunevndin setir í verk tiltøk viðvíkjandi bygningum, útgerð og øðrum virðum hjá skúlanum, skal landsstýrismaðurin góðkenna hesi tiltøk.

Stk. 4 Tá ið fulnaður er fingin fyri øllum rættarkrøvum, verður eitt møguligt avlop eftir avgerð hjá landstýrismanninum nýtt til undirvísing-/útbúgvingarendamál.”

Í sambandi við avtøku kann verða umhugsað, um tað er lagaligari, at sama nevndin tekur sær av báðum sjálvsognarstovnunum, og at stýrini sínámillum avtala limir í nevndina.

2.5 Lógarverk og meting av loysnum

Lógir verða vanligu bólkadar í útbúgvingarlógir, stovnslógir og aðrar lógir. Meðan útbúgvingarlógirnar áseta endamál við og innihald í útbúgvingum, hava stovnslógirnar ásetingar um, hvussu bygnaðurin í stovninum er skipaður, og hvørjar fíggarligar og aðrar heimildir leiðslan hevur mótvegis landsstýrismanninum. Henda sundurskiljing millum útbúgvingarlóg og stovnslóg hevur kortini bert verið framd, tá talan hevur verið um yrkisskúlar. Í yvirlitinum niðanfyri sæst, at tað bert eru yrkisskúlarnir, ið eru fevndir av veruligari stovnslóg.

Gymnasialar útbúgvingar			
nr.	frá	um	
62	15.05.12	Gymnasialar miðnámsútbúgvingar	Útb. lóg
43	23.04.99	Hægri handilspróvtøka	Útb. lóg
42	23.04.99	Hægri tøkniliga próvtøku	Útb. lóg
106	29.06.95	Studentaskúlar v.m.	Útb. lóg
107	29.06.95	Skeið til hægri fyrireikingarpróvtøku	Útb. lóg
42	26.03.02	Útbúgvingar innan fiskiðnað og havbúnað	Útb. lóg

Yrkisútbúgvingar			
nr.	frá	um	
57	26.05.10	Heilsuútbúgvingar	Útb. lóg
22	17.05.04	Yrkisskeið	Útb. lóg
41	23.04.99	Støðisútbúgving innan tøkni	Útb. lóg
107	29.12.98	Støðisútbúgving innan fyrisitingar-, handils- og skrivstovuøki	Útb. lóg
106	29.12.98	Yrkisskúlar	Stovnslóg
94	29.12.98	Yrkisútbúgvingar	Útb. lóg
Aðrar útbúgvingar			
nr.	frá	um	
49	09.05.05	Stuttar framhaldsútbúgvingar á yrkisskúlum	Útb. lóg

Nýggjasta lógin á miðnámskúlaøkinum er løgtingslóg nr. 62 frá 15. mai 2012 um gymnasialar miðnámsútbúgvingar. Lógin kom við nýggju gymnasialu breytiskipanini, ið var sett í verk í 2013. Í 2016 setur lógin um gymnasialar miðnámsútbúgvingar hesar lógir úr gildi:

- ✓ Løgtingslóg nr. 43 frá 23. apríl 1999 um hægri handilspróvtøku
- ✓ Løgtingslóg nr. 42 frá 23. apríl 1999 um hægri tøkniliga próvtøku
- ✓ Løgtingslóg nr. 106 frá 29. juni 1995 um Studentaskúlar v.m.
- ✓ Løgtingslóg nr. 107 frá 29. juni 1995 um skeið til hægri fyrireikingarpróvtøku v.m.
- ✓ Løgtingslóg nr. 42 frá 26. mars 2002 um útbúgvingar innan fiskiídnað og havbúnað.

Ein lögfrøðilig loysn uppá at savna virkseimið í Tórshavn í skúladeplinum við Marknagil er at orða eina stovnslóg fyri skúladeplar, og at tað í stovnslóginum verður sipað til avvarðandi útbúgvingarlógir fyri virkseimið í deplum.

Av tí at yrkisútbúgvingar eisini verða bodnar út í skúladeplinum eigur ástingin í § 13 um kommununar part av útreiðslunum til lærlinga-undirvísing eisini at fáa eina áseting í nýggju stovnslóginum fyri skúladeplar. Møguligar aðrar tillagingar skulu gerast í yrkisskúlalóginum og í lógini um stuttar framhaldsútbúgvingar. Lögfrøðiligu viðurskiptini verða greinað nærri, tá endalig støða er tikin til tilmælini.

Av tí at miðnámskúlar í Føroyum eru lutfalsliga smáir samanbornir við miðnámskúlar í øðrum londum, kemur tað fyri, at sami stovnsleiðari varðar av tveimum skúlum. Hóast ymiskt er, hvussu hetta formliga er skipað, virka

skúlarnir sum deildir hjá øðrum skúla. Niðanfyrri sæst, hvørjir skúlar talan er um:

Skúli	Øki	
Studentaskúlin og hf-skeiðið í Eysturoy	Meginskúli	Eysturoy
Hf-skeiðið í Klaksvík	Deild	Norðoyggjar
Føroya Handilsskúli í Tórshavn	Meginskúli	Streymoy
Føroya Handilsskúli á Kambsdali	Deild	Eysturoy
Føroya Studentaskúli og HF-skeið	Meginskúli	Streymoy
Miðnámskúlin í Suðuroy	Deild	Suðuroy

Eitt eyðkenni er, at skúli og deild eru á ymiskum økjum í landinum. Niðanfyrri verður greinað nærri, hvussu deildirnar ávika á Kambsdali og í Suðuroy annaðhvørt kunnu verða skildar sundur frá skúlunum í Tórshavn ella halda fram sum partur av Skúladeplinum við Marknagil.

Miðnámskúlin í Suðuroy

Í løgtingslóg um studentaskúlar § 2, stk. 2 er ásett, at Suðuroyggin er næmingaøki hjá Føroya Studentaskúla og HF-skeiði. Hetta sama er ásett í § 25, stk. 3 í nýggju lógini fyri gymnasialar miðnámsútbúgvingar. Nevndin hevur viðgjørt tvær møguligar loysnir fyri deildina í Suðuroy:

1) at Miðnámskúlin í Suðuroy fyribils heldur fram at virka sum partur av virkseminum í Tórshavn samsvarandi ásetingunum í § 25, stk. 3 í lógini fyri gymnasialar miðnámsútbúgvingar, til loysn er funnin fyri Suðuroyarøkið. Hetta krevur ikki tillagingar í lógini um gymnasialar miðnámsútbúgvingar.

2) at virkseimið hjá Miðnámskúlanum í Suðuroy og Heilsuskúlanum í Suðuroy verður savnað undir felags fyrisiting og leiðslu í Skúladeplinum í Suðuroy. Hetta verður gjørt við at tillaga § 25 í lógini um gymnasialar útbúgvingar og at skilja Miðnámskúlan fíggarliga og fyrisitingarliga frá virkseminum í Tórshavn.

Føroya Handilsskúla á Kambsdali

Sambært § 1, stk. 1 í viðtøkunum fyri Føroya Handilsskúla hevur skúlin heimstað í Tórshavnar kommunu við deildum kring landið. Føroya Handilsskúli hevur deild á Kambsdali, og yvirskipað sæð er móguleiki fyri, annaðhvørt at Handilsskúlin á Kambsdali heldur fram sum partur av Skúladeplinum við Marknagil, ella at skúlin verður loystur frá Føroya Handilsskúla í Tórshavn.

Nevndin hevur viðgjørt tvær loysnir fyri deildina á Kambsdali:

1) at deildin á Kambsdali fyribils heldur fram at virka sum sjálvstøðugur almennur stovnur, meðan arbeiðt verður við at skipa virkseimið á Kambsdali. Fyribils stjóri verður settur fyri virkseimið, sum verður framt eftir lógini um gymnasialar miðnámsútbúgvingar og øðrum viðkomandi útbúgvingarlógum.

2) at deildin á Kambsdali fyribils heldur fram at virka sum partur av Skúladeplinum við Marknagil, meðan arbeiðt verður við at skipa virkseimið á Kambsdali. Eingin tilgongd krevst í sambandi við at seta nýtt stýri og nýggja leiðslu fyri virkseimið á Kambsdali, sum verður framt eftir lógini um gymnasialar miðnámsútbúgvingar og øðrum viðkomandi útbúgvingarlógum.

Mett verður, at spurningurin viðvíkjandi deildunum á Kambsdali og í Suðuroy kann greiðast umvegis skiftisreglum í depilslógini.

2.6 Uppskot um loysn

Fyri at gera tað møguligt at fremja ætlanina við Skúladeplinum við Marknagil innan fyri ásetta tíðarkarmin, hevur nevndin hildið seg strangliga til arbeiðssetningin. Har onnur viðurskifti verða ávirkað av tilmælunum frá nevndini, standa fyribils loysnir í uppskoti, sum út frá eini heildarmeting eru mettar at verða skilabestar. Hvussu virkseimið verður víðari skipað aðrastaðni í landinum, krevur bæði eina øðrvísi tilgongd enn hana, ið nevndin er farin undir, og eina øðrvísi umboðan enn hana, ið nevndin hevur.

Um yrkisskúlarnir skulu kunna ganga undir treytina í arbeiðssetninginum, er neyðugt at taka teir av sum sjálvsoðnarstovnar. Nevndin metir, at skilabesta loysnin er, at Føroya Handilsskúli á Kambsdali heldur fram sum sjálvstøðugur almennur stovnur sambært galdandi útbúgvingarlógum, meðan arbeiðt verður við at skipa virkseimið á Kambsdali. Skúlin verður loystur frá virkseminum í Tórshavn, fyribils stovnsleiðari verður settur at hava ábyrgd av virkseimi og rakstri, og fyrisingin á staðnum heldur fram. Áðrenn støða verður tikin til hetta tilmæli, eiga áhugabólkar á staðnum at verða spurdir.

Nevndin heldur harumframt, at virkseimið í Miðnámskúlanum í Suðuroy eigur at halda fram sambært galdandi útbúgvingarlógum fyribils sum

partur av Skúladeplinum við Marknagil. Hildið verður, at spurningurin eigur at fáa serstaka viðgerð, og at áhugamálsbólkar eiga at verða spurdir, áðrenn loysn verður funnin fyri Suðuroynna.

Nevndin metir ikki, at tilmælini hava týðandi broytingar við sær, men at tað er neyðugt at fáa hesi viðurskifti í lag, áðrenn skúladepilin við Marknagil kann skipast sum almennur stovnur.

Nýggja lógini um skúladeplar gerst sostatt karmur um virkseimið hjá Tekniska skúla í Tórshavn, Føroya Handilsskúla í Tórshavn og Føroya studentaskúla og HF-skeiði. Harumframt verður lógini fyribils karmur um virkseimið hjá Miðnámskúlanum í Suðuroy. Lógini um yrkisskúlar verður sostatt ikki longur galdandi fyri skúladeplar.

Við hesum uppskotinum verða útbúgvingarlógirnar í talvuni niðanfyri galdandi fyri komandi skúladepil við Marknagil.

Depilslóg			
nr.	frá	um	
xx	xx.xx.xx	Skúladeplar	Stovnslóg

Gymnasialar útbúgvingar			
nr.	frá	um	
62	15.05.12	Gymnasialar miðnámsútbúgvingar	Útb. lóg

Yrkisútbúgvingar			
nr.	frá	um	
22	17.05.04	Yrkisskeið	Útb. lóg
41	23.04.99	Støðisútbúgving innan tøkni	Útb. lóg
107	29.12.98	Støðisútbúgving innan fyrisingar-, handils- og skrivstovuøkið	Útb. lóg
94	29.12.98	Yrkisútbúgvingar	Útb. lóg

Aðrar útbúgvingar			
nr.	frá	um	
49	09.05.05	Stuttar framhaldsútbúgvingar á yrkisskúlum	Útb. lóg

Løgfrøðiligu viðurskiftini í sambandi við at savna virkseimið hjá skúlunum í depilin við Marknagil verða greinað nærri, tá endaliga støða er tikin til tilmælini.

2.7 Samanumtikið

Sambært yrkisskúlalógini skulu yrkisskúlar skipast sum sjálvsoðnarstovnar, meðan aðrir miðnámskúlar verða skipaðir sum almennir stovnar. Arbeiðssetningurin setur sum fyrirtreyt, at skúladepilin verður skipaður sum almennur

stovnur, og hevur tað við sær, at sjálvsognarstovnarnir mugu takast av.

Fyri at fáa greiðu á løgfrøðiligu støðuna hjá sjálvsognarstovnunum, hevur nevndin mett tað verða neyðugt fyrst at skilmarka heitin "almennur stovnur" og "sjálvsognarstovnur" og síðani at svara spurningunum, um yrkisskúlar eru vardir ímóti møguligum lógarintrivum í ognarviðurskiftini hjá stovnunum. Niðurstøðan frá hesi viðgerð er, at yrkisskúlar eru fevndir av vanliga fyrisingar-rættinum, og at øll ogn og skuld hjá stovnunum við lógarheimild kunnu flytast til landið uttan at koma í stríð við privata ognarrættin sambært § 73 í grundlógini.

Nevndin hevur síðani viðgjørt lógarverkið á miðnámi og er komin fram til, at skilabesta loysnin at savna virkseimið hjá teimum trimum skúlunum í Tórshavn undir einum felags bygnaði er at orða eina almenna lóg um skúladeplar, og at tað í stovnslógini verður sipað til avvarðandi útbúgvingarlógir fyri virkseimið í deplum. Fyri at skúladepilin við Marknagil kann skipast við lóg, má støða verða tikin til virkseimið í Suðuroy og á Kambsdali.

Løgfrøðiligu viðurskiftini verða greinað nærri, tá endaliga støða er tikin til tilmælini.

2.8 Nevndin mælir til, at

1. avtøkan av sjálvsognarstovnunum fer fram sambært § 8 í viðtøknunum fyri sjálvsognarstovnarnar og teimum avtalum, sum gjørdar eru millum sjálvsognarstovnarnar og Mentamálaráðið.
 2. Miðnámskúlin í Suðuroy heldur fyribils fram við at virka sum partur av virkseminum í Tórshavn, samsvarandi ásetingunum í § 25, stk. 3 í lógini fyri gymnasialar miðnámsútbúgvingar, til ein loysn verður funnin fyri Suðuroyarøkið.
 3. Handilsskúlin á Kambsdali heldur fyribils fram við at virka sum sjálvstøðugur almennur stovnur, meðan arbeið verður við at skipa virkseimið á Kambsdali.
 4. orðað verður ein almenn lóg um skúladeplar, og farið verður undir hetta arbeiðið beinanvegin, so lógin kann verða lögð fyri tingið í komandi tingsetu.
5. Mentamálaráðið arbeiðir víðari við at skipa virkseimið á miðnámskúlunum kring landið við støði í lógini um skúladeplar.

III Fíggjar- og ognarvirðurskifti

3.1 Arbeiðssetningur

Nevndin skal lýsa, hvussu ognar- og fíggjarviðurskiftini hjá verandi stovnum kunnu verða flutt yvir í nýggja stovnin, og hvussu verandi stovnar kunnu verða gjørdir upp.

Hesin kapittulinn er skipaður í tríggjar partar. Í fyrsta parti verður gjørd stutt lýsing av virksemi og rakstri á miðnámi seinastu 10 árinum. Í øðrum parti verður hugt nærri eftir virkseminum og rakstrinum hjá miðnámskúlanum í Tórshavn og mett verður um útlitini fyri framman. Í triðja parti verða fíggjar- og ognarviðurskiftini greinað, og tilmæli verður gjørt um, hvussu ognir og skuld verða gjørd upp og avhendað til landið.

Fyrsti partur

3.2 Gongdin á miðnámi 2004-2014

Eftir eina niðurgongd fram til 2007, fingur miðnámskúlararnir uppgongutíðir. Í tíðarskeiðinum í 2007 til 2012 vaks talið á næmingum inni á miðnámskúlanum við til samans 767 næmingum. Sum heild hevur tilgongdin verið vaksandi hesi árinum á flest øllum skúlam í landinum, størsta lut í vøkstrinum eigur Føroya Handilsskúli. Nýggjar útbúgvingar eru eisini komnar, í 2007 var Heilsuskúli Føroya settur á stovn og fór undir útbúgvingar til heilsuhjálpara og heilsurøktara.

2012 er metár, tá kom talið á næmingum í miðnámsútbúgvingunum til samans upp á 2.862.⁸ Men frá 2012 fær gongdin eina vend, færri næmingar eru í øllum miðnámskúlanum uttan á Føroya Studentaskúla og HF-skeiði og Studentaskúlanum og HF-skeiðinum í Eysturoy, sum aftur í 2013 og 2014 seta met fyri virkseminum.

Tað vaksandi virksemið á miðnámskúlanum hevur havt við sær, at játtanin til miðnámsútbúgvingarnar hevur verið støðugt hækkandi.⁹ Eisini eru raðfestingar gjørdar seinastu árinum, sum ikki síggjast aftur í næmingatalinum. Í hesum sambandi snýr tað seg serliga um stuðul til næmingar við serligum tørvi og eftirútbúgving av lærarum.

⁸ Kelda: fíggjarlógir og skúlar. Fyrivarni skal takast fyri, at hagtølini ikki altíð eru eins uppgjørd, og tí kunnu frávik koma fyri. Endamálið við hesi lýsingini er fyrst og fremst at geva yvirlit yvir gongdina seinastu árinum.

⁹ Kelda: Fíggjarlógir

3.3 Næmingar

Umleið 90% av næmingunum, sum fara undir eina miðnámsútbúgving, eru í aldrinum 16-24 ár. Tøl frá Yrkisdeplinum vísa, at flestu næmingar, ið fara undir eina yrkisútbúgving, eru komnir upp í 20 ára aldur.¹⁰

Mong viðurskifti hava ávirkan á, hvussu stórt talið á umsøkjarum er til miðnámsútbúgvingarnar. Grundarlagið er sjálvsagt tey, sum koma úr fólkaskúlanum, men kanna vit hagtølini, síggja vit, at tilgongdin til miðnámsútbúgvingarnar eisini er ávirkað av móguleikunum á arbeiðsmarknaðinum. Vit vita, at í góðum tíðum er størri eftirspurningur eftir lærlingum, eins og fleiri ung í styttri ella longri tíðarskeið ofta vilja vinna sær pening, áðrenn tey halda fram á miðnámi. Hetta hevur við sær, at hesi koma seinni inn á miðnámsútbúgvingarnar. Hinvegin eru eisini sannlíkindi fyri, at fleiri næmingar fara beint úr fólkaskúlanum og undir útbúgving, tá arbeiðsloysið er stórt.

Fyri at fáa eina ábending um, hvussu hesi viðurskifti virka saman, hevur nevndin kannað:

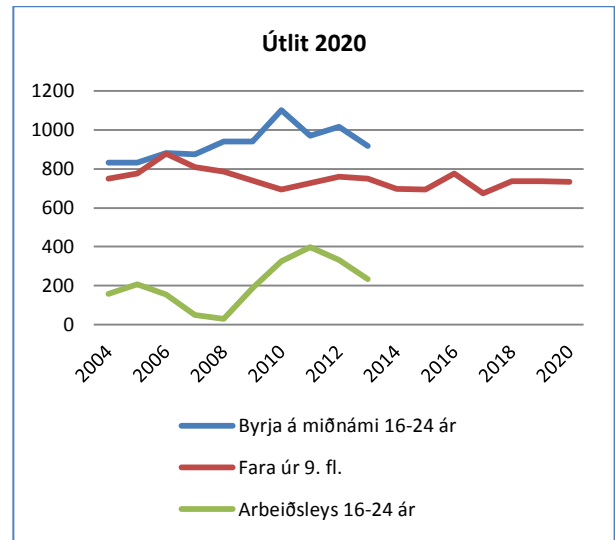
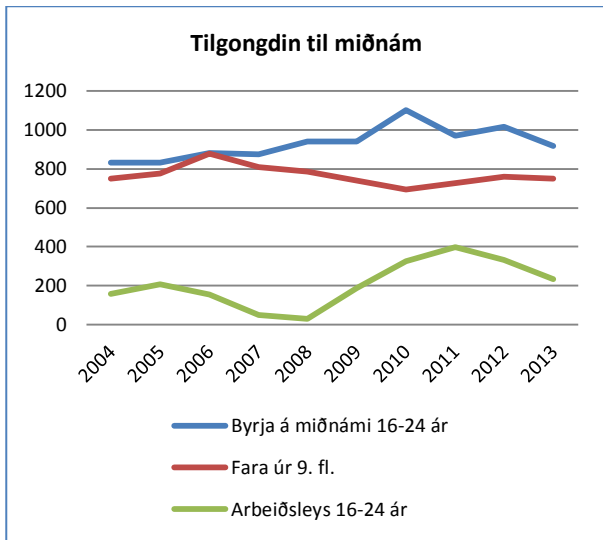
- ✓ talið á næmingum, sum fara úr 9. flokki í álmanakkaárinum¹¹
- ✓ talið á teimum, sum byrja á miðnámi í álmanakkaárinum¹²
- ✓ talið á arbeiðsleysum í álmanakkaárinum.¹³

¹⁰ Kelda: Yrkisdepilin

¹¹ Vegna væntandi hagtøl er í 2004 og 2005 tikið stóði teimum, sum fylla 16 ár í álmanakkaárinum. Samanberingar øll hini árinum vísa kortini, at ógvuliga lítið frávik er millum hesi hagtølini. Kelda: Hagstova Føroya.

¹² Talið á teimum, sum byrja á miðnámi er grundað á 16-24 ára gomul, sum verða skrásett sum stuðulsmóttakararar hjá Studna. Kelda: Studni.

¹³ Talið á arbeiðsleysum er talið á fulltíðararbeiðsleysum í bólkunum 16-24 ár. Kelda Hagstova Føroya.

Tann stóra framgongdin hjá teimum, sum koma úr 9. flokki fram til 2006, hevur uttan iva havt sína ávirkan á tann vøxsturin á miðnámi, sum kemur aftaná. Men hóast talið á teimum, sum koma úr 9. flokki, lækkar í tíðarskeiðinum frá 2006 til 2010, sæst ein framhaldandi vøxstur í tilgongdini til miðnámsútbúgvingarnar.

Frá 2008 eru krepputíðir, og hetta sæst aftur í arbeiðsloysinum, sum frá 2008 til 2011 hækkar í aldursbólkinum 16-24 ár. Hetta kann hava gjørt sítt til, at tilgongdin til miðnámsútbúgvingarnar heldur fram við at ganga uppeftir, hóast talið á teimum, sum koma úr 9. flokki, gongur øvután veg.

Frá 2011 sær gongdin øðrvísi út, arbeiðsloysið er í minking, samstundis sum talið á teimum, sum koma úr 9. flokki kvinkar uppeftir. Sjálvt um talið á teimum, sum fara úr 9. flokki ikki broytist í 2012 og 2013, sæst ein lækking í tilgongdini til miðnámsútbúgvingarnar. Her kunnu útlitini til betri tíðir hava havt sína ávirkan á, at tilgongdin til miðnámsútbúgvingarnar gongur somu leið.

Onnur viðurskipti gera seg eisini galdandi, t.d. útboðið av útbúgvingum, eins og vit ikki eiga at undirmeta tilvitanina um týðningin av at útbúgva seg.

Fyri at fáa eina ábending um, hvussu gongdin verður á miðnámi árinum frameftir, eru í talvuni niðanfyri gjørdar framskrivingar av teimum, sum fara úr 9. flokki¹⁴:

Útlit eru fyri, at talið á næmingum, sum fara úr 9. flokki, verður eitt sindur óstøðugt komandi árinum. Á talvuni sæst, at tað verða ikki stórvegis broytingar frá 2014 til 2015, men at talið veksur nakað í 2016, og at tað síðani fellur 2017. Eftir hetta javnar tað seg aftur.

Ítt er at meta um útlitini fyri virkseminum í landinum. Nógv byggivirksemi er farið ella fer í gongd komandi árinum. Eftir hesum at døma kunnu vit rokna við hampiliga støðugum viðurskiptum á arbeiðsmarknaðinum næstu árinum.

Hóast framskrivingar av næmingagrundarlagnum í fólkaskúlanum eftir øllum at døma fer at halda seg á einari meira javnari legu komandi árinum, so eru royndirnar aðrastaðni, at ein alsamt størri partur av næmingum í fólkaskúlanum fara á miðnámsútbúgving. Rákið gongur tann vegin, at nógv flest velja gymnasialar útbúgvingar. Í hesum sambandi er eisini viðkomandi at nevna, at kanningar í Danmark vísa, at samanleggingar av miðnámskúlanum hevur havt eina jaliga ávirkan á tilgongdina, meðan aðrir skúlar ikki hava merkt somu framgongd.¹⁵

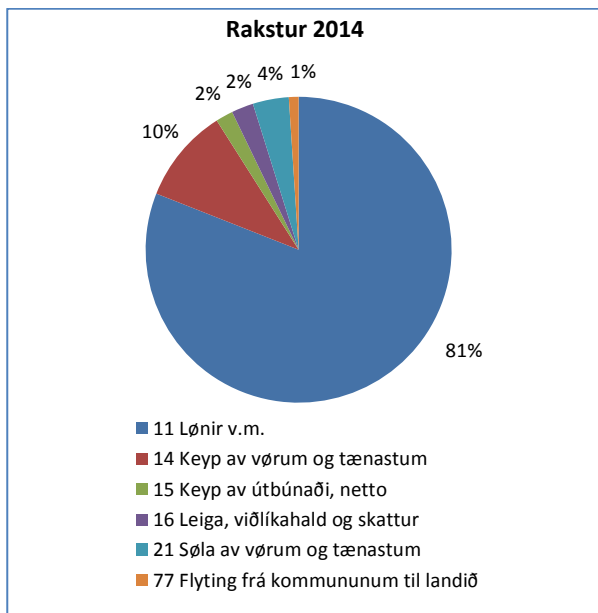
3.4 Rakstur

Í 2014 er raksturinn av miðnámsútbúgvingunum mettur at verða til samans 214 mió. kr., harav verður væntað, at 8,6 mió. kr. verða fíggjaðar av inntøkum, ímeðan kommunurnar rinda 2,3 mió. kr. fyri lærlingaundirvísing. Landið fíggjar munin millum rakstrarútreiðslur og rakstrarinntøkur. Í 2014 er almenna rakstrarjáttanin til miðnámsútbúgvingarnar 203,1 mió. kr. Niðanfyri sæst,

¹⁴ Kelda: Hagstova Føroya.

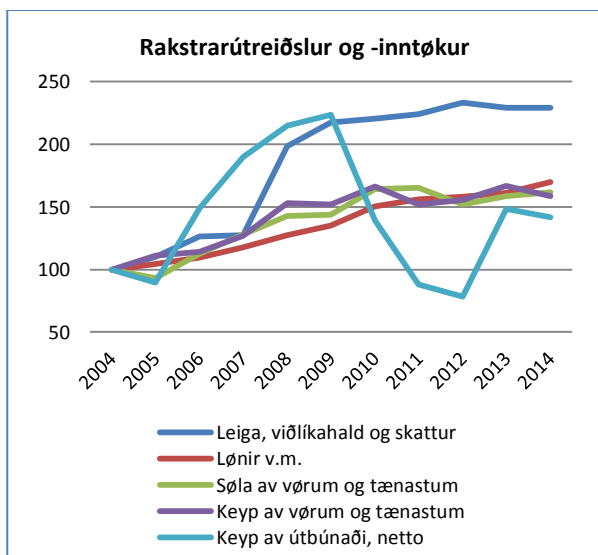
¹⁵ Fusioner mellem ungdomsuddannelsesinstitutioner, TrendEduc 2008.

hvussu lutfallið í rakstrinum væntandi kemur at síggja út í 2014.¹⁶

Nógv tann størsti parturin av rakstrinum er lønir. Hetta er ein ógvuliga vanlig rakstrarmynd hjá miðnámskúlanum.

Líta vit aftureftir og greina gongdina í rakstrarútreiðslunum nærri, er áhugavert at síggja, at lønir og keyv og søla av vørum og tænastrum hevur seinastu 10 árinum havt ein toluliga javnan vøkstur, meðan keyv av útbúnaði og leiga skilja seg sjónliga burturúr.¹⁷

Tað støðugt vaksandi talið av umsøkjarum til miðnámsútbúgvingarnar frá 2007 til 2012 legði

¹⁶ Kelda: Búskaparskipan Landsins.

¹⁷ Kelda: Búskaparskipan Landsins.

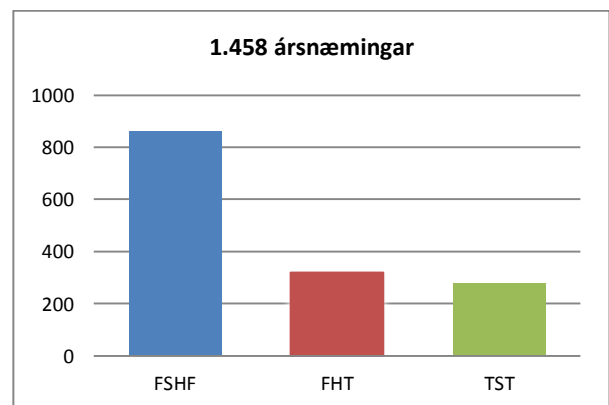
trýst á skúlar, tí tað gjørdist ov trongligt hjá næmingunum. Fyri at fáa rúm og hentleikar var neyðugt at leiga seg inn í onnur høli. Sum tað sæst á talvuni omanfyri, hækkaðu hesar útreiðslur ógvuliga nógv hetta tíðarskeiðið.

Á talvuni sæst eisini, at keyv av útbúnaði vaks nógv sama tíðarskeiðið, men at tað bráðliga fellur frá 2009 til 2012. Orsøkin til hetta er, at fram til 2011 høvdu skúlarin móguleika til at søkja um stuðul til keyv av útbúnaði av serstakari játtan á fíggjarlógini. Henda stuðulsjáttan bleiv lækkað munandi í 2009 og síðani tikin burtur í 2011. Skúlarin máttu eftir hetta fíggja keyv av útbúnaði av síni egnu rakstrarjáttan.

Annar partur

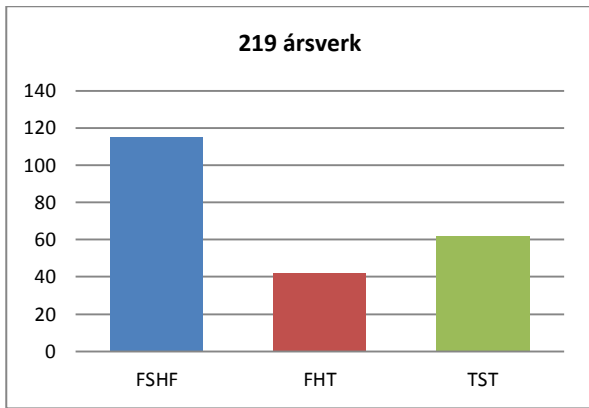
3.5 Virkseimi og rakstur 2014

Samlaða virkseimið í Føroya Studentaskúla og HF-skeiðið (FSHF), Føroya Handilsskúla í Tórshavn (FHT) og Tekniska Skúla í Tórshavn (TST) er mett at koma upp á 1.458 ársnæmingar til samans í 2014.¹⁸ Niðanfyri sæst, hvussu lutfallið er.

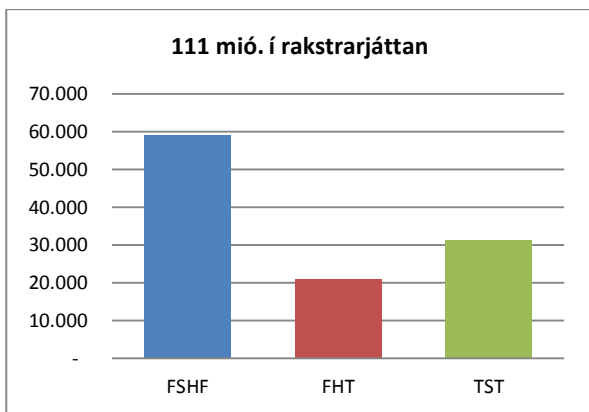

Samlaða starvsfólkatalið í teimum trimum skúlanum er á vári 2014 uppgjørt til 219 ársverk. Myndin á næstu síðu vísir, hvussu arbeiðsmegin er býtt millum skúlar.

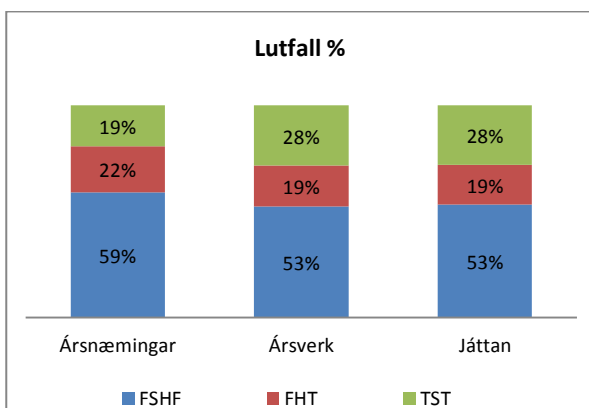
¹⁸ Tølini eru metingar av samlaða virkseminum eftir upptøkuna í mars 2014.

Samlaða rakstrarjáttanin til skúlarnar er 111 mió. kr. Av hesari upphæddini eru játtaðar 59 mió. kr. til Føroya Studentaskúla, 20,7 mió. kr. til Føroya Handilsskúla í Tórshavn¹⁹ og 31 mió. kr. til Techniska Skúla í Tórshavn.

Samanbera vit virkseimið hjá skúlunum sæst, at lutfallið millum ársnæmingar, starvsfólkaársverk og játtan er ymiskt.

Myndin skal lesast á tann hátt, at Føroya Studentaskúli hevur 59% av samlaða næminga-

¹⁹ Føroya Handilsskúli í Tórshavn og á Kambsdali eru á felags undirkontu á figgjarlógini. Skúlin hevur í figgjærætlanini bytt játtanina.

talinum, 53% av samlaðu arbeiðsmegini og 53% av samlaðu játtanini. Av tí at nógv størsti parturin av játtanini fer til lönir, er samsvar er millum ársverk og játtan.

Tað sæst eisini, at yrkis-skúlarin brúka lutfallsliga størri arbeiðsmegi og játtan enn Føroya Studentaskúli, og at serliga Techniski Skúli líkist burturúr. Ein orsök til hetta er, at verkligu lærugreinarnar á Techniska skúla hava serligar námsfrøðiligar avbjóðingar í sambandi við flokka-stødd. Ein onnur orsök er, at skúlin hevur stór verkstøð, ið tørva maskinur og amboð.

Techniski Skúli hevur maskinur og tøkniligan útbúna fyri uml. 35 mió., sum krevja røkt og viðlíkahald. Fyri at veita nøktandi undirvinging er harumframt neyðugt á hvørjum ári at útvega námstílfar (timbur, jarn, kaðalar, klæði o.s.fr.) og námsamboð (borimaskinur, vinkulslíparar, hárrøktaramboð o.s.fr.). Í 2013 brúkti Techniski Skúli til samans 2,7 mió. til at keypa námstílfar og námsamboð fyri.

Harumframt rekur Techniski Skúli Skúlaheimið, sum fær uml. 2,5 mió. kr. um árið í almennum rakstrarstuðli.²⁰

3.6 Inntøkur

Í høvuðsheitum eru trý sløg av inntøkum:

- ✓ Rakstrarinntøkur
- ✓ Inntøkufíggað virkseimi
- ✓ Inntøkur frá eginrakstri

Rakstrarinntøkur eru inntøkur, sum heilt ella lutvíst fígga vanliga virkseimið hjá stovnunum. Landsstovnar kunnu fáa játtan til at hava inntøkufíggað virkseimi, sum ikki er partur av vanliga virkseminum, og verður bókað á serstakari undirkontu. Sjálvsoðnarstovnar kunnu hava eginrakstur, sum verður hildin uttan fyri landsroknskapin. Miðnámsskúlarin í Tórshavn hava tvey sløg av inntøkum, nevnliga rakstrarinntøkur og inntøkur frá eginrakstri.

Rakstrarinntøkur

Rakstrarinntøkurnar hjá skúlunum fevna í høvuðsheitum um luttøkugjöld, sølu frá kantinu-virkseimi og útleigan. Niðanfyrir sæst, hvørjar inntøkurnar vóru í 2013²¹:

²⁰ Kelda: Techniski Skúli.

²¹ Kelda: Roknskapir 2013.

Rakstrarinntøkur	tkr.
Føroya Studentaskúli og HF-skeið	1.500
Føroya Handilsskúli	1.100
Tekniski Skúli	3.800
Til samans	6.400

Í Føroya Studentaskúla koma stórt sæð allar rakstrarinntøkurnar frá starvsfólka- og næminga-kantinuni í skúlanum. Í Føroya Handilsskúla koma tær flestu rakstrarinntøkurnar frá næmingagjöldum, meðan størsti parturin av rakstrarinntøkunum í Tekniska Skúla stava frá Skúlaheiminum.

Sambært § 11 í lógini um yrkisskúlar útvegar landsstýrismaðurin góðkendum yrkisskúla stuðul til rakstur av skúlaheimi. Yvirskipaði raksturinn fyrri Skúlaheimið í 2013 sær soleiðis út:

Skúlaheimið	tkr.
Inntøkur	6.213
Landskassastuðul	2.464
Íbúðargjald o.a.	987
Kantinusøla	2.643
Annað	120
Útreiðslur	- 6.211
Lønir	- 3.108
Matur og nýtslutilfar	- 1.660
Rakstrarútreiðslur	- 826
Annað	- 615
Rakstrarúrslit	2

Samlaðu inntøkurnar vóru 6,2 mió. kr., av hesum svarar landið fyrri 2,4 mió. kr. ella 40%.

Eginrakstur

Bæði lógin um yrkisskúlar og lógin um yrkisskeið heimila yrkisskúlanum at fara undir annað útbúgvingarvirksemi móti luttøkugjaldi.²² Talan er um skeið og eftirútbúgvingar, sum Tekniski Skúli og Føroya Handilsskúli hava skipað í Skeiðsdepilin. Umframt hetta hava sjálvsognarstovnarinnar annað egivirksemi.

Niðanfyrri er yvirlit, ið vísir samlaða eginraksturinn hjá skúlanum í 2013²³:

Eginrakstur (tkr.)	Inntøkur	Útreiðslur	Úrslit
Skeiðsdepilin	2.327	-2.093	234
Kantina og sjálvþoka	1.292	-1.417	-125
Útleigan	345	-89	256
Diplomleiðaraútb.	1.085	-862	223
Samantlagt	5.049	-4.461	588

Samanteljingin vísir úrslitið, áðrenn ymsar felagsútreiðslur. Hesar fara m.a. til umboðan, trivnað og viðlíkahald.

Skeiðsdepilin hevur egið V-tal og egnan roknskap, ið verður grannskoðaður av løggildum grannskoðara. Í umsitingini av Skeiðsdeplinum eru 3 fólk, ein leiðari, ein samskipari og ein bókhaldari, og tey brúka til samans 1,5 ársverk.

Tá sjálvsognarstovnarinnar verða tiknir av, og alt virkseimið gerst partur av einum landsstovni, kann tað egivirksemið, sum skal halda fram í nýggja stovninum, verða skrásett á undirkontu sum inntøkufíggað virkseimi og fáa heitið Skeiðsdepilin.

3.7 Raksturinn í nýggja skúladeplinum

Tá skúlarnir flyta inn í nýggja skúladepilin við Marknagil broytast rakstrarfortreytirnar.

Fyrri tað fyrsta koma skúlarnir at húsast í einum nýggjum bygningi, sum væntandi verður bíligari at reka, enn teir gomlu bygningarnir, sum skúlarnir í dag húsast í. Í 2013 brúktu skúlarnir umleið 2,9 mió. kr. til olju og ravmagn, og sannlíkt er, at hesar útreiðslur verða nakað lægri í nýggja bygninginum. Hóast bygningurin er nýggjur, er ilt at meta um tørvinn á umvælingum og viðlíkahaldi. Nevndin er samd um, at ein viðlíkahaldsætlan eigur at verða gjørd fyrri nýggja depilin, og hon eigur at verða fylgd heilt frá byrjan.

Fyrri tað næsta hava skúlarnir í dag stórar útreiðslur av leigu, tí ov trongligt er í verandi bygningum. Í 2013 vóru leiguútreiðslur til samans 3,7 mió. kr., men tá skúlarnir flyta inn í nýggja skúladepilin, fella hesar útreiðslur burtur. Umráðandi er í hesum sambandi, at leigusáttmálar verða sagdir úr gildi í nóg góðari tíð.

Fyrri tað triðja er møguleiki fyrri betur at samskipa fyrisitingarlígar uppávur og nakað av hjálparvirkseminum, sum í dag fer fram á fleiri støðum. Hóast tað umfatandi virkseimið í nýggja deplinum eisini kann hava við sær tørv á serkunnleika og nýggjum uppgávum innan fyrri ávís øki, eru sannlíkindi fyrri, at fyrisiting og hjálparvirksemi samanumtikið verður bíligari, tá tað verður miðsavnað í nýggja skúladeplinum.

²² Ll. nr. 106 frá 29. desember 1998 um yrkisskúlar § 7 stk. 4 og ll. nr. 22 frá 17. mai 2004 um yrkisskeið § 10.

²³ Kelda: Roknskapir 2013 hjá Skeiðsdeplinum, Tekniska Skúla og Føroya Handilsskúla.

Trupult er at meta um, hvør nettosparingin av hesum verður fyri landskassan, tí hetta er treytað av, hvørjar ætlanirnar eru við verandi skúla-bygningum og Skúlaheiminum. Umhugsast skal í hesum sambandi eisini, um nakað av hjálparvirkseminum eigur at verða boðið út, so sum t.d. reingerð, húsavørðar og kantina.

Triði partur

3.8 Ognir²⁴

Í sambandi við byggingina av nýggjum Skúladepli við Marknagil eru avtalur gjørdar við sjálvsognarstovnarnar fyri Tekniska Skúla og Føroya Handilsskúla um, at verandi fastar ognir í Tórshavn verða avhendaðar til Mentamálaráðið.²⁵ Harumframt flytur virkseimið hjá Føroya Studentaskúla úr bygningunum í Hoydølum. Talan er um hesi matr. nr. við ástandandi bygningum:

Føroya Handilsskúli		
Staður	Matr. nr.	Viðmerking
Tórshavn	1173c	Skúlin við Marknagilsvegin
Kambsdalur	871h	Skúlin á Kambsdali
Kambsdalur	871c	Studentaskúlin á Kambsdali ²⁶

Tekniski Skúlin í Tórshavn		
Staður	Matr. nr.	Viðmerking
Tórshavn	1173a	Skúlaheim og grundøki, har skúladepilin verður bygdur
Tórshavn	1173b	Parkeringsøki við Skúlaheimið
Tórshavn	1093c	Grundøki og bygningur í Smiðjugerði
Tórshavn	1093d	Grundøki og bygningur í Smiðjugerði
Tórshavn	1093e	Grundøki og bygningur í Smiðjugerði
Tórshavn	1093f	Grundøki og bygningur í Smiðjugerði

Føroya Studentaskúli og HF-skeið		
Staður	Matr. nr.	Viðmerking
Hoyvík	19	Skúlin og fløtan í Hoydølum ²⁷
Hoyvík	48	Doktarahúsin ²⁸
Hoyvík	18	Jarðarstykki oman móti Hoydalsá ²⁹

²⁴ Ársroknskapir 2013

²⁵ Sí fylgiskjal 8.4 og 8.5

²⁶ Sambært kortal.fo (sum er heimasíða hjá Umhvørvisstovuni) stendur Føroya Handilsskúli sum eigari av matriklinum, men ognin er ikki við sum ogn í roknskapinum hjá Føroya Handilsskúla, helst tí ætlanin hevur verið at frámatrikulera ognina til Føroya Studentaskúla.

²⁷ Sambært kortal.fo stendur Tórshavnar Kommuna sum eigari av matriklinum.

²⁸ Sambært kortal.fo stendur landsstýrið sum eigari

²⁹ Sambært kortal.fo stendur landsstýrið sum eigari

3.9 Fíggjarstøða 2012

Talvan á høgra teigi vísir uppgjørt viðri sambært roknskapunum 2012 hjá sjálvsognarstovnunum Føroya Handilsskúla og Tekniska skúla:

Føroya Handilsskúli			
	Ogn	Skuld	
Bygningar	51.567	5.833	Lán til landið ³⁰
Umferðarfæ	651	1.075	Lán til landið ³¹
Tøkur peningur	4.195	7.500	Lán til landið ³²
		7.750	Lán til landið ³³
		1.108	St.fr. skuld
		33.147	Eginpeningur
Javni	56.413	56.413	

Tekniski Skúlin			
	Ogn	Skuld	
Bygningar	52.526	5.000	Lán til landið ³⁴
Umferðarfæ	671	7.100	Lán til landið ³⁵
Tøkur peningur	735	758	St.fr. skuld
		41.074	Eginpeningur
Javni	53.932	53.932	

Í avtaluni við stýrið fyri Tekniska skúla í Tórshavn er tilskilað, at Skúlaheimið við hóskandi grundøki verður frámatrikulerað ognini matr. nr. 1173a, og at tað skal framhaldandi standa sum ogn hjá sjálvsognarstovninum fyri Tekniska skúla. Í seinasta lagi, tá ið skúladepilin við Marknagil er liðugur, og Tekniski Skúlin er fluttur inn, verður Skúlaheimið avhendað sum partur av skúla-deplinum.³⁶

Føstu ognirnar hjá Tekniska Skúla í Smiðjugerði og bygningurin hjá Føroya Handilsskúla í Tórshavn kunnu sambært viðmerkingunum til broytingina til verklagslógina seljast fyri at rinda fyri ta meirútreiðslu, sum er játtað í 2013. Møguligar inntøkur frá søluni av bygningunum fara í landskassan, og verða nettoútreiðslurnar hjá landskassanum til byggingina av nýggjum miðnámsskúladepli samsvarandi lægri.

Í fíggjarlógini eru 60 mió. kr. roknaðar sum inntøka á lögjáltanini í 2016. Lögjáltanin er ikki ein nettojáttan. Í viðmerkingunum til verklagslógina verður víst á møguleikan at fáa inntøku frá sølu av bygningum hjá Tekniska skúla í Smiðjugerði og Føroya Handilsskúla við Marknagilsvegin.

³⁰ Rentu- og avdráttarfrítt lán til landið (Kambsdali)

³¹ Rentu- og avdráttarfrítt lán til landið (Kambsdali)

³² Rentu- og avdráttarfrítt lán til landið (Kambsdali)

³³ Rentu- og avdráttarfrítt lán til landið (Tórshavn, matr.nr. 1173c)

³⁴ Rentu- og avdráttarfrítt lán (Smiðjugerð, matr. nr. 1093d)

³⁵ Rentu- og avdráttarfrítt lán (Skúlaheimið og parkeringsøkið, matr.nr. 1173 a og b).

³⁶ Sí fylgiskjal 8.2

Nevndin heldur, at støðan viðvíkjandi bygninginum hjá Føroya Handilsskúla við Marknagilsvegin eigur at fáa neyvari viðgerð. Bygningurinn er bygdur til at tæna útbúgvingarligum endamáli, og hann kemur at liggja dygst í ein nýggjan skúladepil. Áðrenn loyvt verður øðrum virkseminum inn í bygningin, eiga útlitini fyri virkseminum og tørvi at verða kannað nærri.

Tey rentu- og avdráttarfríu lánini, sum landið hevur veitt við veðrætti í bygninginum hjá sjálvsognarstovnunum, fella til gjaldingar, um sjálvsognarstovnarir verða avtiknir. Av tí at ognirnar við avtøku fella til landið, er fyrispurningur sendur Fíggjarmálaráðnum um, hvussu hesi lán skulu handfarast, og um ein játtan frá lögtinginum skal fáast til vega.

3.10 Avhendan av ognum

Fyri at skúladepil við Marknagil kann fremjast, so virkseminum hjá Føroya Studentaskúla og HF-skeiðið, Føroya Handilsskúla og Tekniska skúla verður samskipað í ein almennan stovn, er neyðugt at taka av sjálvsognarstovnarir.

Eins og áður nevnt metir nevndin, at mannagongdin, sum er ásett í lógini um yrkisskúlar og viðtøkunum fyri sjálvsognarstovnarir, eigur at verða fylgd. Víst verður eisini til tær avtalur, sum gjørdar eru millum sjálvsognarstovnarir og Mentamálaráðið um avhendan av ognum, tá virkseminum flytur inn í nýggja depilin.

Sambært mannagongdini skal landsstýrismaðurin geva skúlunum tilsøgn um avtøku. Síðani skulu stýrini samtykkja avtøkuna og skjóta upp limir í avtøkunevndina, sum landsstýrismaðurin skal góðkenna. Stýrini kunnu taka støðu til, um ein avtøkunevnd kann setast at avgreiða báðar sjálvsognarstovnarir.

3.11 Samanumtikið

Seinastu 10 árinum hevur verið støðugur vøkstur í virkseminum í miðnámskúlunum í Føroyum, men við støði í framskrivingum og útlitunum fyri virkseminum í landinum er líkt til, at henda gongdin kemur í eina meira javna legu komandi árinum. Havast skal í huga, at virkseminum á miðnámskúlunum er vorðið størri enn tað, sum depilin er bygdur til at hýsa. Væntast kann eisini, at ein lutfalsliga størri partur av næmingunum, sum koma úr fólkaskúlanum fara undir eina miðnámsútbúgving í framtíðini. Harumframt er hugsandi, at ein nýggjur skúladepil við sínum

fjølbroyttu møguleikum dregur at sær fleiri ung, enn skúlarnir gera í dag.

Tá skúlarnir í Tórshavn eru fluttir inn í nýggja skúladepilin, eru sannlíkindi fyri, at hetta fer at lætta nakað um raksturinn. Her er serliga talan um útreiðslur til olju og leigu. Harumframt kann roknast við rakstrarfyrirminum í sambandi við, at fyrisiting og hjálparvirkseminum verður miðsavnað. Kortini er trupult at gera meting av fíggjarligu avleiðingunum fyri landskassan, fyrr enn víska er fingin fyri, hvussu bygnaðurin og fyriskipanin í deplinum verður, hvørjar raðfestingar verða gjørdar í sambandi við føstu ognirnar, og hvørjar inntøkurnar verða frá møguligari sølu.

3.12 Nevndin mælir til, at

1. avtøkunevnd verður sett at gera upp ogn og skuld og flyta virðið av hesum til landið.
2. Skúlaheimið í fyrstu atløgu heldur fram undir verandi leiðslu, til avgerð verður tikin um, hvussu skúlaheims- og kantinuvirkseminum verður skipað, tá skúladepilin verður tikin í nýtslu.
3. hølístørvurin í Tórshavn verður kannaður nærri, áðrenn møgulig avgerð verður tikin um at selja bygningin hjá Føroya Handilsskúla við Marknagilsvegin.
4. tann parturin av egivirkseminum, sum skal halda fram í skúladeplinum, verður skildur frá almenna rakstrinum og skrásettur á serstaka undirkontu sum inntøkufíggjað virkseminum.

IV Skipan av bygnaðinum

4.1 Arbeiðssetningur

Nevndin skal gera uppskot til yvirskipaðan bygnað fyri Marknagilsdepilin við einum depilsstjóra, sum vísir til Mentamálaráðið. Bygnaðurin skal endurspeгла virksemið í deplinum.

Áðrenn uppskotini um yvirskipaðan bygnað fyri skúladepilin við Marknagil verða viðgjørð, verður í hesum kapitlinum fingið yvirlit yvir tær fortreytir, sum eru galdandi fyri bygnaðin í skúlunum í dag. Hetta verður gjørt við fyrst at lýsa ráðsskipanina, sum virkar mótvegis landsstýrismanninum og síðan við at lýsa leiðslubygnaðin, sum skúlarnir eru stjórnar eftir í dag. Sum áður nevnt verður spurningurin um vinnunnar ávirkan á yrkisfakliga virksemið viðgjørður saman við uppskotunum um yvirskipaðan bygnað.

Sambært arbeiðssetninginum skal bygnaðurin endurspeгла virksemið í deplinum. Av tí at nevdin mælir til, at ein ítøkiligari viðgerð bygnaðinum verður partur av samanleggingartilgongdini, avmarkar tilmælið seg til ovasta leiðslustigið í skúladeplinum.

4.2 Ráðsskipanin

Bygnaðurin hjá Mentamálaráðnum fevnir eins og hjá øðrum aðalráðum um eina ráðsskipan, hvørs endamál er at veita landsstýrismanninum fakligt íkast og tryggja dygd og ávirkan uttanífrá. Vanliga verður kravt, at limir í ráðum og nevndum hava serligan kunnleika, førleika og serligar royndir innan fyri tey øki, limirnir skulu ráðgeva um.

Í útbúgvingarlógum er vanliga ásett, at landsstýrismaðurin setur ella hevur heimild til at seta ráðgevandi bólkar. Fyri útbúgvingar undir § 7 sita ella kunnu setast hesir ráðgevandi bólkar:

- ✓ Fólkkúlin hevur eitt fólkkúlaráð³⁷
- ✓ Musikkúlin hevur eina § 7-nevnd³⁸
- ✓ Heilsuútbúgvingarnar hava eitt útbúgvingarráð³⁹
- ✓ Maritimu útbúgvingarnar hava eitt útbúgvingarráð⁴⁰

- ✓ Yrkisútbúgvingarnar hava eitt yrkisútbúgvingarráð og eina yrkisnevnd⁴¹
- ✓ Gymnasialu útbúgvingarnar hava eitt gymnasialt útbúgvingarráð⁴²
- ✓ Granskingin hevur eina granskingarnevnd og eitt vísindaráð⁴³
- ✓ Lestrarstuðulin hevur eina ráðgevandi nevnd⁴⁴.

Í sambandi við tær útbúgvingar, ið verða bodnar út í skúladeplinum við Marknagil, fer landsstýrismaðurin at hava tvey ráð, gymnasiala útbúgvingarráðið og yrkisútbúgvingarráðið.

Yrkisútbúgvingar⁴⁵

Yrkisútbúgvingarnar hava eitt Yrkisútbúgvingarráð, sum skal fylgja við gongdini og tørvinum í samfelagnum og gera tilmæli um nýggjar útbúgvingar, hvussu verandi útbúgvingar verða skipaðar, og hvørjar yrkislærugreinar skulu mynda ávísa útbúgving. Harumframt skal ráðið gera reglur um verkliga læru, reglur um læraraførleika, reglur um próvtøkur, døming o.a.

Yrkisútbúgvingarráðið telur 9 limir, ið verða valdir fyri 4 ár. 4 limir skulu umboða arbeiðsgevarar, og 4 limir skulu umboða løntakarar. Landsstýrismaðurin velur formann. Harumframt kann eitt umboð fyri hvønn góðkendan yrkisskúla, yrkisnevndarskrivari og eitt umboð fyri Mentamálaráðið mæta á fundi. Hesi hava talurætt, men ikki atkvøðurætt.

Serlig krøv verða ikki sett til førleikar og royndir, men Yrkisútbúgvingarráðið kann eftir tørvi leita sær serkøna hjálp og seta arbeiðsbólkar.

Yrkisútbúgvingarráðið tilnevnið eisini eina Yrkisnevnd, ið hevur meira ítøkiligar fakligar uppgávur, t.d. at góðkenna lærupláss og at gera reglur og lesiætlanir. Yrkisnevndin hevur 4 limir, og arbeiðsgevarar og løntakarar skulu hava javnstóra umboðan. Av tí at yrkisnevndin ikki hevur breiða fakliga umboðan, skal hon eftir tørvi innkalla serkøna hjálp.

At fyrisita skipanina setur landsstýrismaðurin eftir tilmæli frá Yrkisútbúgvingarráðnum ein fyrisitingarleiðara, ið eisini røkir skrivarauppgávuna í Yrkisútbúgvingarráðnum, og ein yrkisnevndar-

³⁷ Ll. nr. 125 frá 20. juni 1997 um fólkkúlan, § 58.

³⁸ Ll. nr. 69 frá 7. juni 1984 um stuðul til musikkúlar, § 7.

³⁹ Ll. nr. 57 frá 26. mai 2010 um heilsuútbúgvingar, § 21-22.

⁴⁰ Ll. nr. 55 frá 24. apríl 2001 um útbúgving og manning á skipum o.ø., § 5.

⁴¹ Ll. nr. 94 frá 29. desember 1998 um yrkisútbúgvingar, § 19-24.

⁴² Ll. nr. 62 frá 15. mai 2012 um gymnasialar miðnámsútbúgvingar, § 13.

⁴³ Ll. nr. 85 frá 15. mai 2001 um gransking, § 2a.

⁴⁴ Ll. nr. 36 frá 3. mai 2007 um lestrarstuðul, § 22.

⁴⁵ Ll. nr. 94 frá 29. desember 1998 um yrkisútbúgvingar, § 19-24.

skrivara. Landsstýrismaðurin kann eisini seta onnur fólk í starv, og í løtuni er eitt skrivstovu-starv umframt. Fyrisitingin er savnað í Yrkisdeplinum, ið er fyrisitingareind undir Mentamálaráðnum.

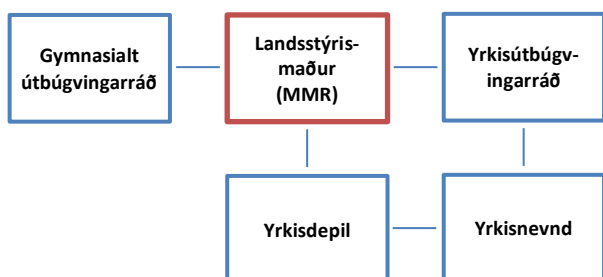
Gymnasialar útbúgvingar⁴⁶

Sambært nýggju gymnasialu útbúgvingarlógini skal landsstýrismaðurin tilnevna eitt gymnasialt útbúgvingarráð, sum skal fylgja við gongdini og tørvinum í samfelagnum og geva landstýrismanninum ráð um útbúgvingar og námsfrøðilig mál. Við nýggju gymnasialu útbúgvingarlógini hevur yrkisútbúgvingarráðið sostatt fingið sín maka.

Ráðið telur 7 limir. Landsstýrismaðurin tilvevnr 3 limir beinleiðis og 4 limir eftir tilmæli. Limirnir sita í eitt 3-ára skeið og kunnu tilvevnrast av nýggjum. Landsstýrismaðurin tilvevnr formann, og Mentamálaráðið røkir skrivara-uppgávuna í ráðnum. Harumframt kunnu leiðarar fyri gymnasialar útbúgvingarstovnar mæta á fundi. Teir hava rættin til at tala, men ikki at greiða atkvøðu. Ráðið kann eftir tørvi leita sær serkøna hjálp.

Ein limur skal vera serkønur í gymnasialum og hægri útbúgvingum uttanlands. Fróðskaparsetur Føroya, Vinnuhúsið, fólkaskúlaskipanin og yrkisfeløg læraranna skulu velja hvør sín lim, til samans 4 limir í ráðnum.

Ráðsskipanin í sambandi við útbúgvingarnar í skúladeplinum við Marknagil kann lýsast á henda hátt:

Samanumtikið kann sigast, at ráðsskipanin hevur til endamáls at leggja í fastar karmar eina skipan, ið tryggjar landsstýrismanninum ráðgeving og íkast frá serkønum og áhugabólkum í samfelagnum. Av tí at uppgávarnar hjá ráðnum bæði snúgva seg um yvirskipað viðurskipti og um ítøkiligar fakligar spurningar, hava tey ein týðandi

⁴⁶ Ll. nr. 62 frá 15. mai 2012 um gymnasialar miðnámsútbúgvingar, § 13, og viðmerkingarnar til lógina.

leiklut í sambandi við, hvørjar útbúgvingar verða bodnar út, hvussu útbúgvingar verða skipaðar, og hvat innihaldið í útbúgvingunum skal verða.

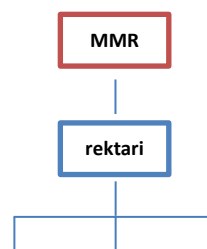
4.3 Yvirskipaður leiðslubygnaður

Hóast skúlarin, sum flyta inn í skúladepilin við Marknagil, út frá einari lögfrøðiligari meting eru “almennir”, hava teir ymiskan leiðslubygnað. Føroya Studentaskúli og HF-skeið er stjórnaður av einum rektara, sum hevur ábyrgd av øllum virkseminum í stovninum mótvegis landsstýrismanninum. Bæði Tekniski Skúli og Føroya Handilsskúli eru stjórnaðir av einum stýri, sum er samansett av umboðum frá vinnuni.

Føroya Studentaskúli og HF-skeið⁴⁷

Sambært lógini um gymnasialar útbúgvingar setur landsstýrismaðurin í starv og loysir úr starvi leiðara⁴⁸ stovnsins, meðan leiðari setur í starv og loysir úr starvi øll starvsfólk. Leiðarin hevur umsitingarligu, námsfrøðiligu og fíggarligu ábyrgdina av øllum virkseminum í útbúgvingarstovninum mótvegis landsstýrismanninum og tekur allar ítøkiligar avgerðir viðvíkjandi næmingum. Leiðarin kann við góðkenning landsstýrismansins stovna og bjóða út nýggjar útbúgvingarbreytir og hevur ábyrgdina av at seta í verk dygdarmenningar- og eftirmetingarskipan fyri alt virkseimið í stovninum.

Yvirskipaði leiðslubygnaðurin kann lýsast á henda hátt.

Studentaskúlarin hava øll árin síðan stovnssetanina í 1937 verið stjórnaðir av einum rektara. Tað vóru upprunaliga føroyskir akademikarar, sum virkaðu fyri at seta studentaskúla á stovn, og eins og galdandi var fyri hinar báðar skúlar, var eisini Studentaskúlin skipaður eftir danskari fyrimynd.⁴⁹

⁴⁷ Ll. nr. 62 frá 15. mai 2012 um gymnasialar miðnámsútbúgvingar.

⁴⁸ Í lógini um gymnasialar útbúgvingar verður orðið “leiðari” brúkt í staðin fyri “rektari”.

⁴⁹ Føroya Studentaskúli og HF-skeið 50 ár, 1987

Yrkisskúlar⁵⁰

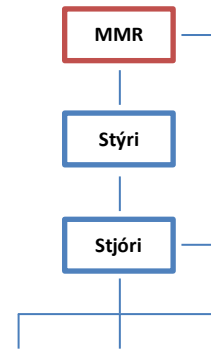
Sambært lógini um yrkisskúlar verða yrkisskúlar skipaðir sum sjálvsognarstovnar, og eitt stýri verður valt fyri hvønn sjálvsognarstov. Stýrið er ovasta leiðsla í skúlanum og hevur mótvegis landsstýrismanninum ábyrgdina av rakstrinum í stovninum.

Landsstýrismaðurin setir í starv og loysir úr starvi skúlastjóran eftir tilmæli frá stýrinum. Stýrið setir í starv og loysir úr starvi lærarar í føstum starvi eftir tilmæli frá skúlastjóranum. Skúlastjóri setir í starv og loysir úr starvi onnur starvsfólk skúlans. Stýrið kann innan fyri ásett øki útluta skúlastjóranum heimildir, sum stýrið annars hevur.

Eftir tilmæli skúlastjórans staðfestir stýrið virksemd í einum skúlaári, eins og tað skal góðkenna skúlans rakstrarætlan og roknskap. Stýrið ger av eftir tilmæli skúlastjórans, hvørjar góðkendar yrkisútbúgvingar og hvat skeiðsvirksemi skúlin skal bjóða. Stýrið skal harumframt ansa eftir, at virksemd verður so fjøltáttað sum til ber, og at tað í størstan mun tryggjar vinnuni og tí einstaka atgongd til grundútbúgvingar, eftirútbúgvingar og framhaldsútbúgvingar.

Stýrið telur seks limir. Viðkomandi yrkisfeløg á arbeiðsmarknaðinum velja tilsamans fýra limir við javnstórari umboðan av arbeiðsgevarum og løntakarum. Kommunan, har skúlin hoyrir heima, velur ein lim, og starvsfólk skúlans velja ein lim. Eitt umboð fyri næmingaráðið luttekur á stýrisfundum uttan atkvøðurætt. Skúlastjóri er skrivari stýrisins og luttekur uttan atkvøðurætt á stýrisfundum.

Fyri leiðsluna á yrkisskúlanum hevur siðvenja verið, at tað er skúlastjóri, ið hevur staðið til svars fyri rakstrinum av skúlanum og umsitingini av fíggjarliga stuðlinum. Av tí at alt samskipti hesum viðvíkjandi er farið fram kring um stýrið, kann leiðslubygnaðurin lýsast sum víst niðanfyri.

Søga Tekniska Skúla er øll tey fyrstu árinum eisini søga Havnar Handverksmeistarafelags, sum setti skúlan á stovn í 1934 og einsamalt átti skúlan. Í 1956 gjørdist Tekniski Skúlin sjálvsognarstovnur við stýri eftir danskari fyrimynd, og vinnan fekk sína umboðan í stýrinum.⁵¹

Tórshavnar Handilsskúli varð stovnaður sum ein deild av kommunala kvøldskúlanum í Tórshavn, og í 1967 vóru allir handilsskúlar í Føroyum lagdir saman undir sjálvsognarstovnin Føroya Handilsskúli, ið varð skipaður á sama hátt sum teknisku skúlar, har vinnan fekk umboðan í stýrinum.⁵² Við hesi stovnskipping fekk vinnan tryggjað sær leiðslu og ávirkan á virksemd í skúlanum.

Í høvuðsheitum kann sigast, at yrkisskúlar hava eitt leiðslustig omanfyri skúlastjóran, og hevur hetta við sær, at formliga frástøðan millum Mentamálaráðið og stovn gerst størri enn á studentaskúlanum, har rektari er settur beinleiðis undir Mentamálaráðið.

Eitt serligt eyðkenni við yrkisskúlanum er, at stýrið er mannað við uttanhýsis fólki, sum kunnu veita stjóranum ráðgeving, tryggja stovninum sambandið úteftir og geva íkast til at menna stovnin. Tað er í framhaldi av hesum, at nevndin viðgjørði spurningin um vinnunnar ávirkan á yrkisfakliga virksemd.

4.4 Yrkisfakliga virksemd

Yrkisfakliga virksemd í skúlanum sipar til yrkisútbúgvingar og skeiðsvirksemi, sum Tekniski Skúli og Føroya Handilsskúli bjóða út. Hetta fevnir bæði um stuðulsheimilað virksemd, og virksemd, sum er fíggjað partvíst ella heilt við inntøkum. Stuðulsheimilaða virksemd er fyrst og fremst tær útbúgvingar, sum vinnan lutvíst varðar av, t.v.s.

⁵⁰ Lf. nr. 106 frá 29. desember 1998 um yrkisskúlar.

⁵¹ Tekniski Skúlin í Tórshavn 50 ár, 1984

⁵² Handilsskúlin hálvrunnin øld, 1989

sáttmálabundnar útbúgvingar sum t.d. timbur, el og hár. Virkseimið, sum er fíggað við inntøkum er fyrst og fremst tað, sum er skipað í Skeiðsepilin, sum Tekniski Skúlin og Føroya Handilsskúli samstarva um.

Í § 7, stk. 2 í yrkisskúlalógini er ásett, at stýrið eftir tilmæli frá skúlastjóranum ger av, hvat fyri skeiðsvirksemi, skúlin skal bjóða. Treytin fyri at fremja skeiðsvirksemi er, at skúlin fylgir góðum marknaðarsiði og ikki voldar øðrum útbjóðarum avlagandi kapping.⁵³

Landsstýrismaðurin hevur bæði í lóg og kunngerð ásett reglur um yrkisskeið.⁵⁴ Sambært hesum reglum ger Yrkisútbúgvingarráðið av, hvørji yrkisskeið koma undir skipanina. Yrkisútbúgvingarráðið er harumframt góðkenningarmyndugleiki, meðan Yrkisnevndin ger tilmæli um góðkenningina. Góðkenningin av yrkisskeiðunum skal m.a. tryggja

- ✓ at skeiðini innihaldsliga eru samskipað við miðnámsútbúgvingar
- ✓ at skúlin nøktar førleikakrøvini í sambandi við undirvísingina
- ✓ at skeiðini annars lúka krøvini, ið vinnan setur.

Sambært lógini um yrkisskeið er tað stjórin á yrkisskúlanum, sum mótvegis landsstýrismanninum hevur ábyrgdina av undirvísingini.

Hóast sigast kann, at skeiðini, sum í dag verða boðin út, røkja endamálið í lógini, hava reglurnar ikki verið brúktar serliga ofta. Orsøkin er helst, at vinnan ikki hevur mett, at skeiðunum tørva góðkenning.

4.5 Møguligar loysnir

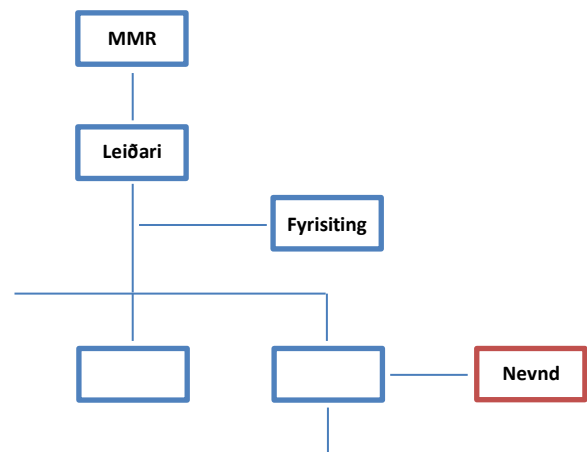
Nevndin metir, at ávirkan á yrkisfakliga virkseimið best verður tryggjað við, at tað formliga verður staðfest í bygnaðinum. Nevndin hevur viðgjørt ymisk uppskot og helt, at trý uppskot áttu at standa sum dømi um møguligar loysnir. Fyrsta uppskotið er avmarkað til yrkisfakliga virkseimið í deplinum, meðan hini bæði fevna um alt virkseimið í deplinum.

Uppskot 1

Hetta fyrsta uppskotið líkist bygnaðinum hjá Føroya Studentaskúla, har stjórin hevur ábyrgdina

av øllum virkseminum í stovninum mótvegis landsstýrismanninum.

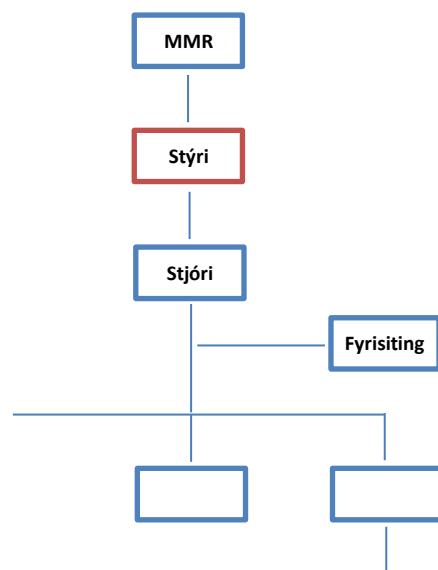
Uppskotið ber í sær, at ávirkan á yrkisfakliga virkseimið verður tryggja við einari nevnd, sum virkar mótvegis yrkisfakligu leiðsluni í skúladeplinum. Nevndin fær ein ráðgevandi og tilmælandi leiðklut, og tað merkir í stuttum, at nevndin skal verða hoyrd í øllum málum viðvíkjandi yrkisfakliga virkseminum, men ikki í øðrum málum.

Nevndin er mannað við fólki frá vinnuni, ið hava serligar førleikar og royndir.

Uppskot 2

Í hesum uppskotinum er stýrið ovasta leiðsla í stovninum. Uppskotið líkist verandi skipan í yrkisskúlanum, har tað er stýrið, ið hevur evstu ábyrgd av øllum virkseimi og rakstri mótvegis landsstýrismanninum, meðan stjóri hevur dagligu umsitingina um hendi.

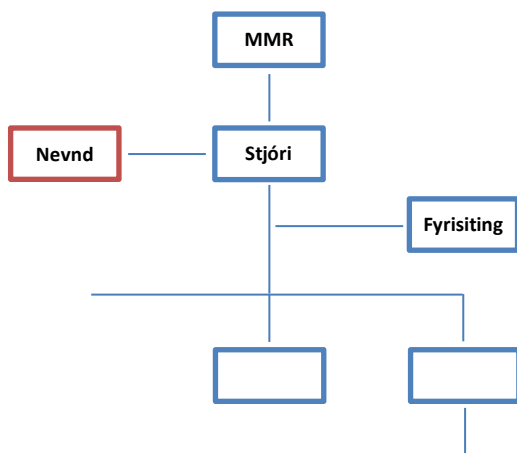
⁵³ Ll. nr. 106 frá 29. desember 1998 um yrkisskúlar § 1, 7 og 15.

⁵⁴ Ll. nr. 22 frá 17. mai 2004 um yrkisskeið § 7-9. Nærri ásetingar í kunngerð nr. 2 frá 18. januar um yrkisskeið.

Stýrið hevur breiða umboðan av førleikum og royndum m.a. í leiðslu, útbúgving, vinnulívi og undirvísing.

Uppskot 3

Í hesum uppskotinum hevur depilsstjórin ovastu leiðsluna í stovninum og ábyrgd av øllum virkseminum mótvegis landsstýrismanninum. Afturat sær hevur hann eina nevnd, ið er ráðgevandi og tilmælandi í øllum viðkomandi málum, men hevur í samráð við depilsstjóran ábygd av, hvussu inntøkufiggjaða virksemið í deplinum verður raðfest.

Nevndin hevur breiða umboðan av førleikum og royndum m.a. í leiðslu, útbúgving, vinnulívi og undirvísing.

4.6 Viðgerð av loysnum

Í fyrsta uppskotinum er talan um ein flatari bygnað enn tann, ið yrkisskúlar hava í dag, tí einki leiðslustig er millum depilsstjóra og Mentamálaráðið. Yrkisfakliga virksemið varðveitir sambandið úteftir, og hetta økið í deplinum kann gera gagn av ráðgeving og íkasti frá ráðgevandi nevndini. Fyrimunurin við hesum uppskotinum er, at tað leggur í fastar karmar ítøkiligt samstarv millum yrkisútbúgvingar og vinnulív. Her verður serliga hugsað samstarvið millum skúla og lærupláss, men samstarvað kann verða um onnur viðurskipti.

Nevndin er av teirri áskoðan, at skúladepilin kann fáa stórt gagn av at skipa eina tílíka nevnd, men øll nevndin varð kortini ikki sannførd um, at hetta uppskotið einsamalt er nøktandi, tí bygnaðarlígan legan undir depilsstjóranum avmarkar leiklutin og tískil ávirkanina hjá nevndini.

Í teimum næstu uppskotunum er talan um annaðhvørt eitt stýri, sum er ovasta leiðsla, ella eina nevnd, sum er ráðgevandi og tilmælandi mótvegis depilsstjóranum. Í hesum uppskotunum er ávirkanin flutt ávikavist omanfyri og á raka depilsstjóran. Ávirkanin er ikki avmarkað til yrkisfakliga virksemið, men fevnir um allan depilin.

Grundleggjandi munur er á, hvørjar heimildir og hvønn leiklut eitt stýri og ein nevnd hava, og tí fingur hesi bæði uppskotini drúgva viðgerð.

Fyri at lýsa uppgávur og heimildir hjá einum móguligum stýri nærri, kannaði nevndin bygnaðin hjá Fróðskaparsetrinum og Kringvarpinum. Báðir stovnarir eru almennir, men verða stjørnaðir av einum stýri, ið hevur evstu ábyrgd av virkseminum og rakstri mótvegis landsstýrismanninum.

Í stuttum kann sigast, at fyri bæði Kringvarp Føroya og Fróðskaparsetur Føroya er galdandi, at ein týðandi partur av virkseminum sambært demokratiskari grundreglu skal virka óheft av politiskari ávirkan. Fyri at tryggja Fróðskaparsetrinum granskingarfrælsi og Kringvarpinum upplýsingarfrælsi, er eitt stýri sett ímillum stjóra, sum hevur tann dagliga raksturin um hendi, og Mentamálaráðið, sum er játtanar- og eftirlitsmyndugleiki.

Av tí at meginreglan um óheftni eisini kann sigast at verða galdandi fyri miðnámskúlar í Danmark, kannaði nevndin eisini, hvørjar fortreytir danskir miðnámskúlar virka eftir.

Í Danmark hava yrkisskúlar altíð verið ríknir sum sjálvsognarstovnar, meðan gymnasialu miðnámskúlarir hava verið ríknir sum almennir stovnar. Í 2007 vóru eisini hesir umskipaðir til sjálvsognarstovnar við einum stýri. Henda umskipan hevði við sær, at allir miðnámskúlarir í dag eru sjálvstøðugar fyrisingareindir við egnum búskapi. At skúlarir hava egnan búskap hevur m.a. við sær, at játtanin verður veitt sum eitt slag av blokkstuðli, ið er grundað á næmingaársverk. Henda skipan ger, at skúlarir mugu laga seg eftir marknaðarlíknanandi treytum, har størri eftirspurningur, tvs. fleiri næmingaársverk, gevur skúlunum størri rakstrarjáttan og øvut.

At miðnámskúlarir í Danmark hava sjálvstøðugan búskap merkir eisini, at teir hava fult vald á ognum, og sjálvir skulu fígga nýbyggingar, umbyggingar og viðlíkahald. Er virksemið ov lítið í einum skúla, kann skúlin sjálvur taka avgerð um t.d. at víðka virksemið ella at leggja saman við øðrum skúla. Hetta merkir, at um skúlin ikki kann svara fyri sínum, fer hann á húsagang. Fyri at

tryggja búskaparliga grundarlagið í stovninum er eitt stýri sett sum ovasta leiðsla fyri alt virkseimið í stovnunum.

Tað eru bæði fyrimunir og vansar við teimum næstu uppskotunum, og av tí at undirtøkan var ójovn, valdi nevndin at fáa høvuðssjónarmiðini lýst.

Stjórnandi stýri

Umboðini fyri Tekniska Skúla í Tórshavn og Føroya Handilsskúla mæla til uppskot 2, har eitt stýri er ovasta leiðsla í skúlanum og stendur til svars fyri Mentamálaráðnum í sambandi við raksturin í skúlanum.

Mælt verður til, at stýrisumboðini verða útnevnd við støði í persónligum dygdum, og at tey hava kunneleika til vinnulív og hægri útbúgvingar. Vinnufyrirtekur og hægri lærustovnar skulu taka ímóti næmingum, sum hava nomið sær útbúgving í skúladeplinum, og hildið verður, at hetta er besti háttur at tryggja, at virkseimið í skúladeplinum tekur atlit at arbeiðsmøguleikum og framhaldandi útbúgving.

Hildið verður, at leikluturin hjá einum stýri við formligum heimildum verður meira virkin enn hjá einari ráðgevandi nevnd, og at áhugin frá stýrisumboðunum fyri virkseminum í skúlanum verður størri. Vandur er fyri, at áhugin hjá einari nevnd uttan formligar heimildir minskar við tíðini, serliga um nevndarlimirnir uppliva, at tað ikki ella bert í minni mun verður lurtað eftir nevndini.

Eisini verður víst á, at tað søguliga hevur víst seg at verða stýrini, sum saman við skúlaleiðslunum taka stig til broytingar og til nýggjar útbúgvingar á skúlunum, sum vinnan hevur tørv á.

Mett verður, at eitt stýri við vinnumboðan og formligum avgerðarheimildum kann:

- ✓ skjótari gera sína ávirkan galdandi, og fanga møguligar trupulleikar
- ✓ ávirka virkimentanina á skúlanum, so atlit í størri mun verða tikin at vinnuni
- ✓ slóða fyri betri samstarvi millum skúla og vinnuna
- ✓ virka betur sum sparringspartnari hjá stjóranum.

Samanumtikið halda limirnir umboðandi Tekniska Skúla og Føroya Handilsskúla fast um, at skúladepilin við Marknagil eigur at fáa eitt stjórnandi stýri.

Ráðgevandi og tilmælandi nevnd

Hin parturin av nevndini leggur hinvegin dent á, at skúladepilin við Marknagil verður skipaður sum ein almennur stovnur. Tað liggur í hesi stovnskipan, at landsstýrismaðurin stendur beinleiðis til svars fyri virkseminum í stovninum. Tann frástøða, sum verður skapt við einum stjórnandi stýri, vil gera tað truplari hjá politisku leiðsluni at fremja sína ávirkan. Tá leiðslubygnaðurin gerst tvíþýttur millum strategiska leiðslu og dagliga leiðslu, kann avgerðar- og ábyrgdarbýtið millum stjóra og stýri gerast fløkt, og hetta økir um vandan fyri misskiljingum og kann elva til tvístøður.

Umleið helvtin av miðnámsskúlanæmingunum í Føroyum fara at ganga í skúladeplinum við Marknagil. Hóast arbeið verður við at miðsavna skúlar í øðrum økjum kring landið, fara næminga-grundarlag, útbúgvingarútboð og rakstrar-umstøður framvegis at verða ógvuliga ymisk frá øki til øki.

Mett verður ikki, at fortreytirnar eru nóg góðar í Føroyum til at skipa bygnaðin við einum stýri, fyri tað fyrsta tí hetta krevur eina øðrvísi búskaparstýring, enn hana vit hava í dag, og fyri tað næsta tí størri frælsi elvir til meira kapping, og mett verður ikki, at tær røttu fortreytirnar eru fyri kapping á útbúgvingarøkinum í Føroyum.

Hildið verður, at ein ráðgevandi og tilmælandi nevnd kann lýsa mál úr ymiskum sjónarhornum og geva avgerðum fakliga tyngd. Við at veita nevndini ítøkiligar uppgávur og ávísar avgerðarheimildir, birtist arbeiðshugurin í nevndini. Í framhaldi av hesum mælir restin av nevndini tí til, at skúladepilin við Marknagil fær eina ráðgevandi og tilmælandi nevnd, og at henni verður veitt hesar uppgávur og heimildir:

- ✓ Nevndin skal saman við leiðslu stovnsins gera langtíðarætlan fyri allan stovnin, sum vísir hvagar leiðin skal ganga, og hvussu komið verður á mál
- ✓ Nevndin skal virka fyri, at samstarv og samskipan av virkseminum í stovninum fer fram á skilabesta hátt
- ✓ Nevndin skal virka fyri ítøkiligum samskipti og samstarvi við vinnuligt, útbúgvingarligt og annað viðkomandi virkseimi uttan fyri stovnin
- ✓ Nevndin tekur lut í setan av stjóra og leiðandi starvsfólki í stovninum
- ✓ Nevndin fær ábyrgd av inntøkufíggaða virkseminum og skal í samstarvi við

depilsstjóran tryggja, at hetta fer fram sambært galdandi reglum

- ✓ Nevndin skal gera tilmæli í øllum týðandi málum.
- ✓ Nevndin skal virka sum hugskotsgevi og ráðgevi hjá stjóranum í øllum viðkomandi málum.

Gott samskipti millum sjóra og nevnd ein avgerðandi treyt. Umráðandi er eisini, at nevndini verður veitt nøktandi innlit í virkseimið í stovninum. Talan er um meginreglur, og reglugerð eigur at verða gjørd, ið greitt lýsir uppgávur og heimildir hjá nevndini.

4.7 Manning og førleikar

Hóast nevndin ikki er á einum máli um, hvør loysnin skal verða fyri yvirskipaða leiðslubygnaðin í skúladeplinum, er hon kortini samd í, at somu krøv eiga at verða sett limunum, uttan mun til um talan er um nevnd ella stýri:

Manning og førleikar av nevnd/stýri

Nevndin/stýrið verður mannað við til samans 7 limum, sum allir hava hesar persónligu dygdir:

- ✓ verða framtakshugaðir
- ✓ hava vilja og evni til at samstarva
- ✓ duga at geva fakligt og sakligt íkast til orðaskifti.

Landsstýrismaðurin tilnevnr limirnar í nevndina/stýrið eftir tilmæli frá hesum pørtum:

- ✓ Viðkomandi yrkisfeløg á arbeiðsmarknaðinum gera tilmæli um til samans 4 limir við javnstórari umboðan av arbeiðsgevarum og løntakarum
- ✓ Umboð fyri froyisk ungmannaafeløg gera tilmæli um 1 lim
- ✓ Umboð fyri undirvísingarverkið gera tilmæli um 2 limir.

Tilnevndu persónarnir skulu til samans lúka hesar treytir:

- ✓ Dyggar royndir og útbúgving í leiðslu, fyriskipan og menning
- ✓ Gott innlit í samfelagsviðurskipti og drúgvar royndir frá vinnulívinum á staðnum
- ✓ Gott innlit í grundskúla, miðnámsútbúgvingar og hægri útbúgvingar í Føroyum og uttanlanda.

Landsstýrismaðurin útnevnr formannin millum hesar 7 omanfyri nevndu.

Læraráðið í deplinum tilnevnr eitt starvsfólkaumboð, og næmingaráðið tilnevnr eitt næmingaumboð, sum kunnu luttaka á fundum og hava talurætt, men ikki rætt til at greiða atkvøðu. Depilsstjóri røkir skrivarauppgávuna og hevur talurætt, men ikki rætt til at greiða atkvøðu.

Við hesi manning og hesum førleikum kann ein nevnd ella eitt stýri fáa týðandi leiklut í sambandinum úteftir við vinnu og aðrar viðkomandi stovnar og verða við til at tryggja dygd og menning av øllum virkseminum í skúladeplinum.

4.8 Samanumtikið

Nevndin hevur viðgjørt ráðsskipanina, og her kann verða tikið fram, at serliga fyri yrkisútbúgvingarpartin er ráðgevingin víðfevnd og snýr seg bæði um yvirskipaði viðurskipti og um ítøkilig innihald í útbúgvingunum.

Í framhaldi av hesum hevur nevndin, saman við spurninginum um vinnunnar ávirkan á yrkisfakliga virkseimið, viðgjørt nýggja leiðslubygnaðin fyri skúladepilin. Semja fekst ikki um *eina* loysn, og tí er nevndin vorðin samd um, at meirlutin fær sítt tilmæli sett fram sum uppskot 1a, og at umboðini fyri Tekniska Skúla í Tórshavn og Føroya Handilsskúla fáa síni sjónarmið lýst sum uppskot 1b.

4.9 Nevndin mælir til, at

Tilmæli hjá øðrum partinum í nevndini:

- 1a. ovasta leiðsla í skúladeplinum verður skipað við einum depilsstjóra, sum mótvegis landsstýrismanninum fær evstu ábyrgd av virkseminum í stovninum.

ein tilmælandi og ráðgevandi nevnd, ið vísir beinleiðis til depilsstjóran, verður sett at tryggja samband og samskipti úteftir og dygd og menning inneftir. Nevndin fær ábyrgd av inntøkufíggaða virkseminum og skal í tøttum samstarvi við depilsstjóran tryggja, at hetta fer fram sambært galdandi reglum.

Tilmæli hjá hinum partinum í nevndini:

- 1b. ovasta leiðsla í skúladeplinum verður skipað við einum stýri, sum mótvegis landsstýrismanninum fær evstu ábyrgd av virkseminum í stovninum.

IV Samanleggingartilgongd

4.1 Arbeissetningur

At gera uppskot um samanleggingartilgongd

Endamálið við hesum kapitlinum er at lýsa, hvussu vit á besta hátt flyta okkum frá verandi støðu til ta støðu, tá starvsfólk eru til reiðar at taka ímóti næmingum í nýggja skúladeplinum við Marknagil. Hetta er mest týðandi parturin av allari tilgongdini, tí her byrjar tann felagsliga og mentanarliga samanstjóðingini av fólki.

Kapitli er skipað í tveir partar. Í fyrsta parti verður lýst í stuttum, hvussu samanleggingartilgongdin eigur at verða skipað. Sum grundarlag fyri víðari viðgerð verður givið yvirlit yvir tað útbúgvingarvirksemið, sum fer fram í skúlunum í dag og tað tilfeingið, sum berur øllum hesum virksemi uppi.

Fyrsti partur

4.2 Skipað sum ein verkætlan

At fremja eina samanlegging av hesum slag er ein avbjóðandi uppgáva, fyrst og fremst tí talan er um broytingar, sum hava við menniskju at gera, og fyri tað næsta, tí talan er um broytingar av allari fyriskipanini á verandi skúlum, broytingar sum tríva langt inn í verandi fakmørk, arbeiðsgongdir og mentanir hjá øllum starvsfólkunum.

Harumframt skal samanleggingartilgongdin samskipast við eina aðra stóra verkætlan, sum er farin í gongd, nevniliga byggingina av skúladeplinum. Meðan vit frammanundan út í smálutir kenna endaliga úrlitið av byggingini, er samanleggingin av skúlunum og samansjóðingini av starvsfólkunum heft við rættiliga stórari óvissu um, hvussu tilgongdin fer at laga seg, og hvat spyrst burturúr arbeiðinum. Eyðkennini fyri samanleggingina er, at hon:

- ✓ hefur stóran týdning fyri endamálið við stovninum
- ✓ hefur umfatandi broytingar við sær
- ✓ fevnir um ymiskar fakbólkar, mentanir og ymisk áhugamál
- ✓ er ógvuliga samansett og trupul at meta um frammanundan
- ✓ fevnir um tøkniligar og aðrar loysnir
- ✓ skal fremjast innan fyri avmarkaða tíð
- ✓ krevur virkna luttøku frá øllum starvsfólkum

Samanleggingin verður bara framd ta einu ferðina, og tí er heilt avgerandi fyri framtíðina í skúladeplinum, at hon hepnast væl. Nevndin heldur tí, at samanleggingin eigur at verða framd sum ein verkætlan. Endamálið er als ikki at seta í verk umfatandi og fløktar skipanir, men at tryggja, at øll neyðug stig verða tikin í sambandi við samanleggingina. Fyri at fáa greiðu á samanleggingargongdina og týðandi tættir í henni, hevur nevndin gjørt yvirlitið niðanfyri.

Ár	2014				2015				2016			
Ársfjórðingur	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Bygnaður												
Tilmæli handast												
Støðutakan til yvirskipaðan bygnað												
Avtøkunevnd setast												
Depilslóg gerast												
Nevnd/stýri setast												
Figgjarkarmur												
Starvsfólk og organisatión												
Stjóri setast												
Verkætlanarbólkur setast												
Kunningarætlan gerast												
Kunningaráttøk fremjast												
Starvsfólkaviðurskfti												
Samansjóðing av starvsfólkum												
Málseting og felags virði												
Næmingar												
Kunning												
Uppþøka												
Skúlabyrjan												
Bygging												
Byggingin fylgjast												
Hølisætlan gerast												
Innbúgv og útbúnaður												
Teldubúnaður v.m.												
Innflytingarætlan												
Innflyting												

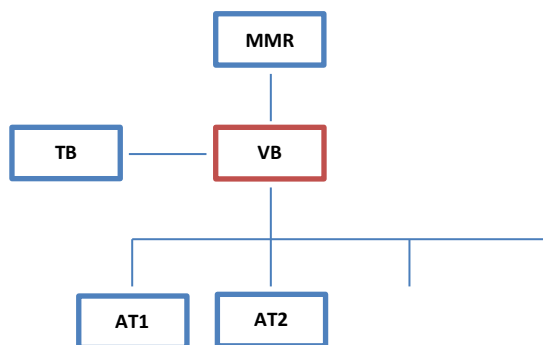
Tá støða er tikin til uppskotið um yvirskipaðan bygnað, mælir nevndin til, at lýst verður eftir depilsstjóra at standa á odda fyri verkætlanini. Eftir hetta eiga fyrst og fremst starvsfólk at verða kunnað um ætlaninrnar við nýggja skúladeplinum.

Depilslóg skal smíðast, og farast skal undir sjálva setanartilgongdina av depilsstjóra. Tá setanin er framd, eigur depilsstjórin beinanvegin at kunna seg um byggingina, so hann fær innlit í ítøkiligu karmarnar í nýggja stovninum. Tað hevur stóran týdning fyri arbeiðið, at depilsstjórin myndar leiðsluna frá tí degi, hann byrjar í starvinum. Í tíðarskeiðinum fram til innflytingardagin halda verandi leiðslur á skúlunum kortini fram at hava myndugleika og ábyrgd yvir virksemið og raksturin á skúlunum, meðan

depilsstjórin fær tillutaðar nærri ásettar heimildir í sambandi við samanleggingartilgongdina.

Ein av fyrstu uppgávuunum hjá depilsstjóranum verður at taka støðu til, hvussu verkætlanin skal fyriskipast. Hetta skal m.a. tryggja, at tey røttu fólkinu eru við í arbeiðinum, og at samskipti fer fram á rætta hátt.

Nevndin skjýtur upp, at verkætlanin verður skipað við einum verkætlanarbólki og einum tilvísingarbólki. Afturat hesum verður tørvur á at seta arbeiðstoymi at loysa ítøkiligar uppgávur fyri verkætlanarbólkin. Fyriskipanin av verkætlanini kann lýsast soleiðis:

Av tí at talan er um eina umfatandi og samansetta verkætlan, skal depilsstjórin ikki neyðturviliga verða tann, sum hevur besta fakliga innlitið í øll viðurskipti, tað hevur størri týðning, at hann er dugnaligur leiðari, ið gevur fólki góðar umstøður at arbeiða undir. Hetta setur honum serlig krøv um førleikar og dygdir, ið verða lýstar nærri í næsta kapitli.

Mentamálaráðið (MMR)

Mentamálaráðið eigur verkætlanina og skipar seg við einum stýrisbólki, ið góðkennir verkætlanarskránnu og tekur yvirskipaðar avgerðir um tíð, pengar og týðandi broytingar í verkætlanini. Mentamálaráðið fylgir arbeiðinum á mál.

Verkætlanarbólkur (VB)

Depilsstjórin er verkætlanarleiðari. Fyrsta uppgávan í verkætlanarbólkinum er at gera eina verkætlanarskrá. Verkætlanarskráin er stýringaramboð og týðandi lutur í samskiptinum, tí hon sigur, hvør skal gera hvat, nær tað skal verða gjørt, og hvat tað kostar. Nevndin mælir til, at verkætlanarskráin tekur støði í yvirlitinum, sum nevndin hevur gjørt.

Tað er verkætlanarbólkurin, sum í høvuðsheitum skal gera arbeiðið í sambandi við samanleggingartilgongdina, og depilsstjórin hevur ábyrgd av, at arbeiðið verður útint sambært verkætlanarskránni. Depilsstjórin hevur harumframt ábyrgd av, at tað fer regluligt samskipti fram við Mentamálaráðið og tilvísingarbólkin um gongdina.

Tað hevur stóran týðning, at limirnir í verkætlanarbólkinum verða væl útvaldir og hava røttu dygdirnar, rætta innlitið og førleikarnar til at loysa uppgávuna, tí stundir eru ikki til at menna hetta undir sjálvari tilgongdini. Umráðandi er eisini fyri viðurkenningina av arbeiðinum og innlitið í útbúgvingarvirksemið, at leiðslan í skúlunum er umboðað í verkætlanarbólkinum. Tí mælir nevndin til hesa umboðan:

- ✓ Depilsstjóri er verkætlanarleiðari
- ✓ Mentamálaráðið
- ✓ Landsverk
- ✓ Føroya Studentaskúli og HF-skeið
- ✓ Føroya Handilsskúli
- ✓ Tekniski Skúli í Tórshavn

Leiðslan í skúlunum eigur serligan lut í at birta eldhuga í starvsfólki og fáa tey til at kenna ognarlut í arbeiðinum. Kunning og samskipti er ein av mest týðandi lutunum í einari samanleggingartilgongd, og tí verður mælt til, at ein kunningarætlan verður gjørd.

Verkætlanarbólkurin kann eisini fáa gagn av uttanhýsis hjálp og ráðgeving.

Tilvísingarbólkur (TB)

Í tilvísingarbólkinum sita fólk, ið hava serligan áhuga fyri verkætlanini. Hetta eru fólk, sum tað hevur týðning at tryggja undirtøku frá, og sum kunnu veita verkætlanarbólkinum ráð og fakligt íkast til arbeiði. Tilvísingarbólkurin skal ikki eins og verkætlanarbólkurin framleiða nakað, men limirnir skulu regluliga verða kunnaðir um gongdina og fáa høvi til at lýsa síni sjónarmið.

Vanliga er greining av áhugamálsbólkom partur av verkætlanarskránni, og nevndin mælir tí til, at verkætlanarbólkurin ger uppskot um, hvussu tilvísingarbólkurin skal mannast.

Arbeiðstoymi (AT)

Verkætlanarskráin skal eisini siga, hvørjar uppgávur eiga at verða loystar av øðrum. Hetta kann verða uppgávur, ið t.d. krevja serligan

kunnleika, at serligt kanningararbeiði verður gjørt, ella har tað bert er brúk fyri størri arbeiðsorku til ávísar uppgávur. Í flestu førum verður talan um tvørgreinaligar bólkar, ið kunnu savna seg um uppgávur sum t.d.:

- ✓ Kunningarætlan og samansjóðingaráttøk
- ✓ Fyristing (uppgávur og førleikar)
- ✓ Tænastuvirksemi (húsavørðar, kantina og reingerð)
- ✓ Málsetningur og felags virði
- ✓ Navn og búmerki
- ✓ Nýggj heimasíða
- ✓ Innbúgv og útbúnaður
- ✓ KT-skipanir
- ✓ Vegleiðingar- og stuðulsskipan
- ✓ Toymisskipan
- ✓ Eftirmetingar- og próvtøkuskipan
- ✓ Dygdarmeningarskipan
- ✓ Mótøka av næmingum
- ✓ o.a.

So skjótt sum greiða er fingin á verkætlanini, eiga starvsfólkini at fáa at vita, hvørja útsjónd bygnaðurin fær, hvussu samanleggingartilgongdin verður skipað, og á hvønn hátt tey verða tikin uppí hetta arbeiðið.⁵⁵

4.3 Kostnaðarmeting

Fyri at samanleggingartilgongdin kann fremjast sambært ætlanini, er neyðugt at útvega figgjarliga orku til verkætlanina. Samlaði tørvurin fyri verkætlanina er mettur at verða 4 mió kr.:

Samanleggingartilgongd	2014	2015	2016
Lønir, samsýningar serkøn hjálp o.a.	400	1.200	1.500
Ráðstevur, kunning, samskifti o.a.	100	300	500
Til samans	500	1.500	2.000

Samanleggingartilgongdin fevnir um eitt rættiliga umfangandi fyrireikingararbeiði, og mong viðurskifti skulu greinast nærri og loysnir finnast, áðrenn skúlagongdin kann byrja í august 2016. Fleiri av uppgávuunum eru nevndar í sambandi við arbeiðstoymini omanfyri, men tørvur verður eisini á serkønar ráðgeving frá fólk, ið hava serligt innlit í og royndir frá samanleggingartilgongdum, og í sambandi við samskifti, tøkniligar loysnir o.a.

⁵⁵ Fusions guide, Undervisningsministeriet 2007

Undantikið løn til depilsstjóra er talan ikki um varandi útreiðslur. Útreiðslurnar verða raðfestar á felagskontuni fyri miðnámsútbúgvingar í 2014 og 2015. Í figgjarárinum 2016 verða hesar omanfyri nevndu útreiðslur partur av einari samlaðari rakstrarætlan til skúladepilin við Marknagil.

Annar partur

4.4 Útbúgvingarvirksemið

Útboðið av útbúgvingum í teimum trimum skúlunum kann lutast í triggjar høvuðsbólkar:

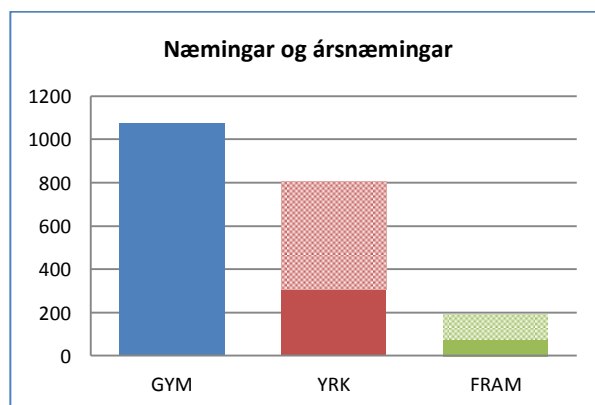
1. Yrkisútbúgvingar
2. Gymnasialar útbúgvingar
3. Stuttar framhaldsútbúgvingar

Niðanfyri sæst, úr hvørjum útbúgvingarbólki skúlarnir bjóða útbúgvingar.

	YRK	GYM	FRAM
Føroya Studentaskúli		X	
Tekniski Skúli	X		X
Føroya Handilsskúli	X	X	X

Føroya Handilsskúli bjóðar út úr øllum trimum bólkunum. Tekniski Skúli í Tórshavn bjóðar út yrkisútbúgvingar (YRK) og stuttar og miðallangar framhaldsútbúgvingar (FRAM) og Føroya Studentaskúli og HF-skeið bjóðar út gymnasialar útbúgvingar (GYM).

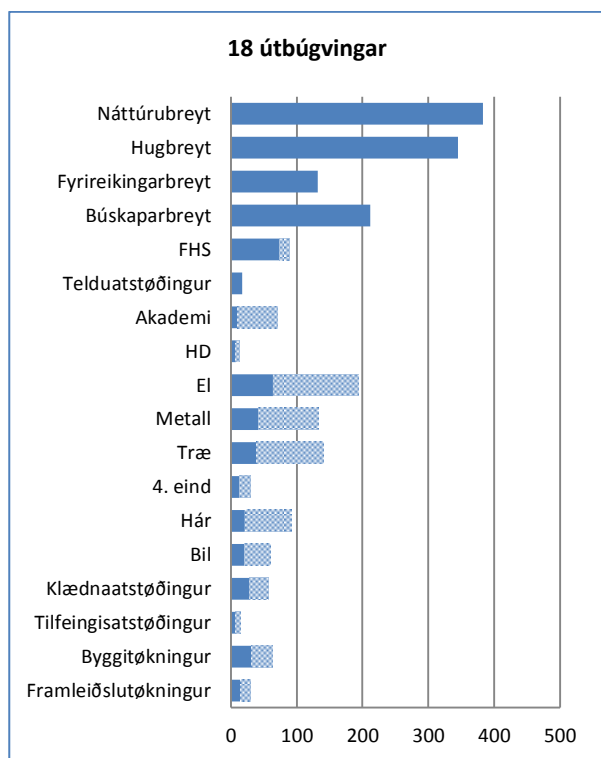
Gymnasiala økið er nógv størst við 74% av samlaða virkseminum, meðan yrkisútbúgvingar og stuttar framhaldsútbúgvingar til samans fevna um 26%. Niðanfyri er talva, ið vísir lutfallið í næmingatalinum og ársnæmingatalinum.

Næmingatalið, ið er fulla longdin á súluni, sigur, hvussu nógvir persónar eru á útbúgvingunum, meðan ársnæmingatalið sigur, hvussu nógv

virkssemi næmingar leggja upp fyri, um teir hava fulla tímatalvu alt skúlaárið.

Fyri at geva eina neyvari mynd av, hvørjar útbúgvingar hetta snýr seg um, vísir myndin niðanfyrri samlaða útbúgvingarvirkssemið í 2014 á teimum trimum miðnámskúllum í Tórshavn skift á útbúgvingarslag og næmingar.

Til samans eru 18 stuðulsheimilaðar útbúgvingar, ið eru millum 1 og 3 ára langar, og vit síggja, at stórur munur er á ársnæmingatalinum, sum er millum 10 og 400 á teimum ymisku útbúgvingunum.

Hóast Føroya Studentaskúli og HF-skeið við 3 útbúgvingarbreytum hevur nógv flest næmingar, sæst, at bæði Føroya Handilsskúli og Tekniski Skúli við ávikavist 5 og 10 útbúgvingum hava eitt meira fjøltáttað útboð.⁵⁶ Yrkisskúlarin hava harumframt skeiðsvirksemi.

Næmingar á Føroya Studentaskúla hava allir fulla tímatalvu alt skúlaárið, og tískil er ársnæmingatalið tað sama sum næmingatalið. Á yrkisútbúgvingunum og summum av teimum stuttu framhaldsútbúgvingunum eru næmingar

⁵⁶ Føroya Studentaskúli og HF-skeið: náttúrubreyt, hugbreyt og fyrireikingarbreyt. Harumframt hevur skúlin sett ein serflokk á stovn fyri næmingar innan fyri autismuøkið. Talan er um 5 næmingar, sum eru roknaðir uppí talið á næmingum í hugbreytini. Føroya Handilsskúli: búskaparbreyt, FHS, telduatstøðing, akademi, HD. Tekniski Skúlin: el, metall, træ, 4. eind, hár, bil, klædnaatstøðing, tilfeingisatstøðing, byggitøkning, framleiðslutøkning.

vanliga ikki í skúla alt árið ella hava ikki fulla tímatalvu. Tískil er talið á næmingum ella persónum, sum eru knýttir at hesum útbúgvingum, hægri enn ársnæmingatalið. Niðanfyrri sæst samlaða lutfallið:

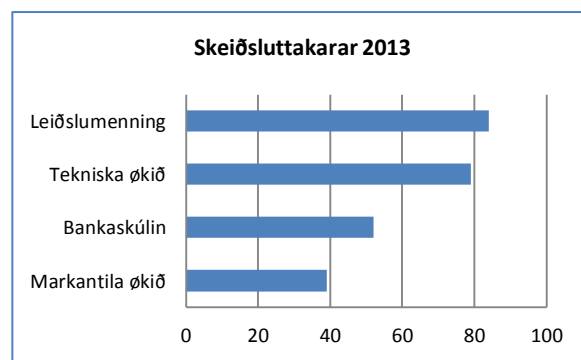
	Næmingar	Ársnæmingar
Gymnasialar útbúgvingar	1.072	1.072
Yrkisútbúgvingar	805	307
Framhaldsútbúgvingar	192	79
Til samans	2.069	1.458

Er næmingatalið hægri enn ársnæmingatalið, verður næmingaskiftið títtari. Eyðsýnt er, at eitt títtari næmingaskifti krevur nakað eyka av umsitingini.

Samanumtikið kann sigast, at hóast samlaða ársnæmingatalið í 2014 verður mettt at verða umleið 1.458 á teimum trimum skúllum, so kemur samlaða talið á persónum helst upp um 2.000. Skeiðsvirksemið skal leggst afturat hesum.

4.5 Skeiðsvirksemi

Sum áður nevnt reka Tekniski Skúli og Føroya Handilsskúli í felag Skeiðsdepin, sum bjóðar út skeið og eftirútbúgvingar. Í 2013 hevði Skeiðsdepin til samans 254 skeiðsluttakarar, ið kunnu lutast út á hesi 4 høvuðsøki:

Innan fyri hvørt av økjum er ein røð av styttri og longri skeiðum. Í løtuni eru til samans umleið 50 ymisk skeið at velja ímillum. Seinastu árin eru tað serliga skeiðini í leiðslumenning og innan fyri tekniska økið, ið hava fingið undirtøku. Tey styttri skeiðini hava vanliga ikki upptøkukrøv, men til tey longru skeiðini er kravið ofta miðnámsútbúgving. Nøkur av teimum longru skeiðunum eru á diplomstigi.

Mett verður, at umleið 4.800 luttakarar hava førleikament seg á Skeiðsdepinum, síðan Tekniski Skúli og Føroya Handilsskúli byrjaðu samstarvið í

2001. Umleið helvtin av undirvísarunum á skeiðunum eru í starvi í skúlunum. Skeiðsdepilin rindar lönina til skeiðshaldarar, og tá skeiðini fara fram í skúlunum, rindar Skeiðsdepilin fyri nýtslu av hølum og heintleikum. Skúlarnir meta, at virkseimið í Skeiðsdeplinum er við til at menna hesar lærarar, ið fáa høvi til at royna sín serkunnleika innan ávís øki, og at hetta eisini hevur gangliga ávirkan á vanligu undirvísingina í skúlunum.

Nevndin metir tað verða skilagott at varðveita fakliga og námsfrøðiliga sambandið millum almenna útbúgvingarvirksemið og skeiðsvirksemið, og mælir tí til, at Skeiðsdepilin í samsvari við tilmælið frammanundan heldur fram sum fyrisitingarlig eind í skúladeplinum.

4.6 Tilfeingi og førleikar

Samlaða arbeiðsmegin í skúlunum er á vári 2014 gjørd upp til 211,5 ársverk. Hesi kunnu bólkast soleiðis:

Starvsbólkar	Ársverk	%
Leiðsla	8,5	4
Stjóri	3,0	
Varastjóri	-	
Útbúgvingarleiðarar/inspektørar	5,5	
Fyristing	13,0	6
Figgjar- og fyrisitingarleiðari	2,0	
Skrivstovufólk	10,0	
Lærlingar	1,0	
Vegleiðing og bókasavn	4,8	2
Lestrarvegleiðarar	3,6	
KT-vegleiðarar	0,6	
Bókavørðar	0,6	
Tænastuvirksemi	24,7	12
Verkvørðar	4,0	
Húsavørðar	5,0	
KT-vørðar	2,0	
Kantinufólk	2,9	
Reingerðarfólk	9,4	
Annað	2,5	
Undirvísing	159,6	75
Undirvísing	159,6	
Til samans	211,5	100

Nógv tann størsti bólkurin eru lærarar, sum telja um leið 75% av arbeiðsmegini. Afturat hesum kemur leiðsla og fyristing, vegleiðing og annað tænastuvirksemi, sum skal til fyri at halda útbúgvingarvirkseminum uppi. Tað fara umleið 10% av arbeiðsmegini til leiðslu og fyristing og um leið 15% til vegleiðing og annað tænastuvirksemi.

Afturat hesum 211,5 ársverkunum kemur virkseimið í Skúlaheiminum, sum fevnir 7,35 ársverk.

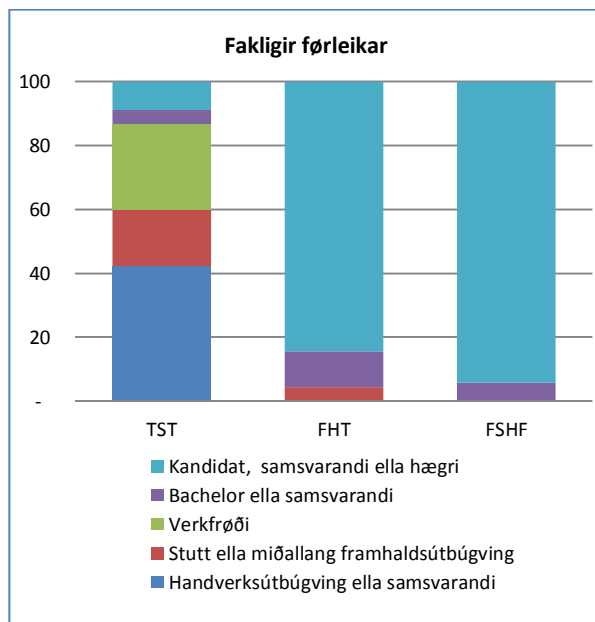
Starvsbólkar	Ársverk
Skúlaheimsleiðari	1,0
Kokkur og hjálparfólk	4,5
Reingerðarfólk	1,1
Húsavørður	0,75
Til samans	7,35

Leggja vit alt hetta virkseimið saman, koma vit upp á 219 ársverk.

Eins og omanfyri nevnt eru útbúgvingarnar í Tórshavn 18 í tali. Hetta eru útbúgvingar, sum hava ymisk endamál og eru á ymiskum stigum, og tað setur ymisk krøv til lærarar. Tað eru útbúgvingarnar, sum gera av, hvørjar førleikar og royndir lærarar skulu hava⁵⁷:

Lærugreinar	Førleikakrøv
A- og B-stig og hægri	Kandidat ella samsvarandi
C-stig	Bachelor ella samsvarandi ⁵⁸
D-stig og lægri	Viðkomandi útbúgving og vinnulívsroyndir
Verkligar lærugreinar	Yrkislærdur og 5 ára vinnulívsroyndir

Myndin niðanfyrir vísir, hvussu prosentbýtið er millum fakligu førleikarnar hjá lærarunum, ið starvast í skúlunum.

Næstan allar lærugreinar í Føroya Studentaskúla og Føroya Handilsskúla koma upp á B- og A-

⁵⁷ Kunngerð nr. 25 frá 6. mars 2001 um undirvísingarførleika á yrkisskúlunum; § 17 í ll. nr. 62 frá 15 mai 2012 um gymnasialar miðnámsútbúgvingar og § 8 í ll. nr. 49 frá 9. mai 2005 um stuttar framhaldsútbúgvingar á yrkisskúlunum.

⁵⁸ Henda áseting er bert galdandi fyri undirvísingarførleika á yrkisskúlunum. Fyri gymnasialar útbúgvingar er kravið kandidat ella samsvarandi.

stig, og tí hava flest allir lærarar kandidat-útbúgving.

Í Tekniska skúla eru lærugreinarnar vanliga á E- og C-stigi, men undirvíst verður eisini í hægri lærugreinastigum m.a. í framhaldsútbúgvingunum, og tí eru førleikarnir hjá hesum lærarum meira samansettir. Her eru størstu útbúgvingarbólkarnir yrkislærdir lærarar og lærarar við útbúgving í verkfrøði.

Umframt at nøkta tey fakligu krøvini, skal lærari, fyri at verða settur í fast starv, eisini hava tikið námsfrøðiliga útbúgvingina, sum Menta-málaráðið skipar fyri.⁵⁹ Fleiri lærarar hava harumframt nomið sær aðrar eftirútbúgvingar m.a. í orðblindni, lestrarvegleiðing o.ø.

4.7 Samskipan og kunning

Lýsingin omanfyri gevur eitt heildaryvirlit yvir tað virkseimið, sum í dag fer fram í skúlunum. Tá hetta virkseimið flytur inn í nýggja skúladepilin, verður talan um *ein* skúla, *eina* leiðslu og *eina* fyrisiting. Endamálið er at skapa eitt størri og sterkari fakligt umhvørvi, sum m.a. gevur møguleika fyri at bjóða fleiri lærugreinar út á fleiri útbúgvingarbreytum og at víðka um møguleikarnar fyri samstarvi og menning.

Í yvirlitinum omanfyri verður alt starvsfólka-tilfeingið lagt saman og lutað sundur í ymiskar bólkur. Avgjørt er frá byrjan, at hetta skal skipast saman, men ikki á hvønn hátt, og tí kenna starvsfólkini í skúlunum ikki teirra nýggja leiklut. Tað, sum stendur fremst í huga hjá teimum, er, hvat ein samanlegging hevur at týða fyri tey, og hetta kann skapa óvissu og ótryggleika.

Starvsfólkini vænta, at leiðslan gevur teimum greitt svar uppá spurningarnar, og tað skal hon eisini, men hon má fyrst sjálv hava eina greiða ætlan við samanleggingini, og hvussu hon verður fyriskipað.

4.8 Samanumtikið

Av tí at samanleggingin av skúlunum er ein uppgáva, har starvsfólkini í skúlunum og sjálv tilgongdin eru avgerandi fyri, hvussu uppgávan verður loyst, mælir nevndin til, at samanleggingin av skúlunum verður skipað sum ein verkætlan. Í fyrsta parti hevur nevndin gjørt uppskot um, hvussu verkætlanin í høvuðsheitum kann fyriskipast. Í øðrum parti hevur nevndin givið eitt heildaryvirlit yvir virkseimið, sum nýggi

skúladepilin skal gerast karmur um. Nevndin heldur, at komandi leiðsla í skúladeplinum eigur at fáa uppgávuna at skipa ítøkiliga bygnaðin í deplinum.

4.9 Nevndin mælir til, at

1. samanleggingartilgongdin verður skipað sum ein verkætlan, har leiðslan á skúlunum, Landsverk og Mentamálaráðið fáa umboðan í verkætlanarbólkunum.
2. verkætlanarbólkurin ger uppskot um, hvussu verkætlanin verður fyriskipað, og hvussu ítøkiligi bygnaðurin í deplinum verður skipaður.

⁵⁹ Kunngerð nr. 90 frá 20. november 2002 um námsfrøðiliga útbúgving av lærarum á vinnu- og miðnámsskúlunum.

V Førleikar hjá komandi depilsstjóra

5.1 Arbeiðssetningur

Nevndin skal lýsa, hvørjar førleikar ein komandi depilsstjóri skal hava, sum hefur evstu ábyrgd av virkseminum í deplinum, stendur fyri samanleggingini og tekur lut í byggingini frá sumri 2014.

Við støði í teimum høvuðsuppgávum, sum komandi depilsstjóri skal røkja, hefur nevndin viðgjørt førleikar, dygdir og royndir, ið eiga at verða sett umsøkjara til starvið.

5.2 Høvuðsuppgávur stjórans

Starvið sum komandi stjóri fyri skúladeplin við Marknagil er serstakt, tí tað fevnir ikki bert um vanliga leiðslu, men um broytingarleiðslu. Við starvinum fylgja nógvar avbjóðandi uppgávur, men tær geva eisini einum komandi stjóra ógvuliga stóra ávirkan á framtíðina í deplinum. Høvuðsuppgávurnar eru:

- ✓ at skipa bygnaðin í skúladeplinum
- ✓ at standa á odda fyri samanleggingartilgongdini
- ✓ at fylgja við byggingini av skúladeplinum
- ✓ at stjórna skúladeplinum frameftir.

Við støði í hesum uppgávum verða teir førleikar lýstir, sum nevndin metir eiga at verða lagdir umsøkjara til starvið.

5.3 At skipa bygnaðin í deplinum

Millum fyrstu uppgávurnar hjá stjóranum verður at skipa bygnaðin. Hetta snýr seg í fyrsta umfari um at skipa leiðsluviðurskiftini í deplinum, og síðani saman við komandi leiðslubólkinum at taka støðu til, hvørja útsjónd bygnaðurin annars fær. Av tí at bygnaðurin eisini gerst ein staðfesting av, hvussu kravið um samskipan, samstarv og liðileika verður eftirlíkað, kann tað gerast eitt eymt evni hjá starvsfólki. At skipa bygnaðin í deplinum eigur tí at seta sum treyt, at umsøkjari hefur innlit í stovnsmentan og fyri-skipanarloysnir.

5.4 At standa fyri samanleggingartilgongdini

Tað er avgerandi fyri framtíðina hjá skúladeplinum, at samanleggingartilgongdin hepnast væl. Samanleggingartilgongdin verður tí skipað sum ein verkætlan, har krøv eiga at verða sett um, at komandi depilsstjóri hefur gott innlit í verkætlanarleiðslu og er førur fyri at leiða og

stýra einari verkætlan. Tað eigur at verða raðfest høgt, um ein umsøkjari til starvið eisini kann vísa á royndir við verkætlanarleiðslu og samanleggingartilgongdum.

Kunning og samskipti fer at fylla ógvuliga nógv í stjórarstarvinum, og tørvurin verður serliga stórur í sambandi við samanleggingargongdina. Kunning og samskipti kann byrgja fyri móguligum illvilja og økja um virkishugan hjá fólki, og tí eigur hetta at verða raðfest høgt. Í hesum sambandi hefur tað týðning, at ein stjóri dugir væl at bera sín boðskap fram og við sínum leiðsluhátti dugir at birta eldhuga í fólki.

Komandi stjóri kemur at bjóða verandi virðum og hugsjónum av og skapa nýggj virði, nýggja hugsjón og nýggja mentan. Ein hin størsta avbjóðingin verður at taka hond um viðurskifti, ið kunnu elva til ósemjur og stríð. Hetta ber í sær, at stjórin dugir at lurta eftir tí, sum onnur bera fyri brósti. Hann má duga at liva seg inn í ymiskar fortreytir hjá fólki, duga at virða teirra sjónarmið og at fáa tey til at savna seg um eina loysn.

Fyri at skapa trúvirði og líkindi fyri samstarvi og trivnaði, má ein komandi depilsstjóri eisini verða sjónligur í starvi sínum og harafturat erligur og álítandi. Hetta eru persónligar dygdir, ið eiga at viga nógv.

5.5 At fylgja byggingini av skúladeplinum

Stjórin fær ábyrgd av, at samskipanin millum bygging og samanlegging fer fram á skilabesta hátt, og hann má tí verða førur fyri at vísa á viðurskifti við byggingini, sum hava ávirkan á samanleggingartilgongdina. Tað eigur at verða fyrimumur, men kortini ikki eitt krav, at umsøkjari til starvið frammanundan hefur kunneika til ella royndir frá byggitilgongdum.

5.6 At stjórna skúladeplinum frameftir

At standa á odda fyri størsta útbúgvingarstovni í landinum krevur gott innlit í útbúgvingarøkið og dyggar leiðsluroyndir. Tað er sjálvsagt ein fyrimumur, um umsøkjari afturat hesum hefur starvsroyndir frá einum útbúgvingarstovni.

Tey flestu starvsfólkini í deplinum hava hægri akademiska útbúgving, og tí eigur tað at verða lýst sum treyt, at umsøkjari eisini hefur hægri útbúgving. Fyri kortini ikki at útihýsa øðrum móguliga skikkaðum umsøkjara kann eisini verða talan um leiðsluroyndir, ið kunnu metast javnt við hægri útbúgving.

At stjórnarn einum leiðslubólki umboðandi ymiskar útbúgvingar og mentanir setur sum fyrirtreyt, at stjórnin hefur serligar persónligar dygdir. Tað hefur avgjörðan týdning, at stjórnin er førur fyri at skapa virðing og trivna millum starvsfólk. Hetta røkist einans við, at hann hefur góð innlivingarevni, medferðarkenslu og sær gagn í samstarvi. Hann má eisini duga at síggja egnar avmarkingar, og sjálvur eiga viljan og evnini til at samstarva. Harumframt skal hann hava persónligan myndugleika og dirvi til at taka avgerðir í truplum stöðum. Hann má eisini duga at viðurkenna, at ein stovnur eru tey fólkini, ið arbeiða har, og at tað ikki ber til at hava fult ræði á øllum viðurskiftum.

Tað krevur fyrisitingarligt og fíggjarligt hegni at stjórnarn størsta útbúgvingarstovni í landinum. Tað liggur fyrst og fremst í hesum, at stjórnin dugir at seta mál, fyriskipa og fremja í verki. Stjórnin má verða førur fyri at skapa sær yvirlit, at samskipa og útluta uppgávur. Men hann má eisini hava gott skil fyri fíggjarstýring og almennari fyrisiting.

At stjórnarn einum stovni við meira enn 200 starvsfólkaársverkum og 1.450 ársnæmingum hefur við sær nógv samskifti bæði inneftir og úteftir. Tí má væntast, at stjórnin dugir at síggja týdningin av samskifti og dugir væl at orða seg á føroyskum, norðurlendskum og enskum máli.

Ein komandi stjórn skal borga fyri dygd og menning av stovninum sum heild og virka fyri, at starvsfólk trívast og menna seg í starvi sínum. Hetta krevur av honum, at hann er forvitin og framhyggjin, at hann fylgir væl við nýhugsan og menning í heimligum eins og í altjóða høpi og hefur evni og árræði at ganga nýggjar leiðir. Dentur eigur tí at verða lagdur á, um umsøkjari hefur hugsjónir um framtíðar útbúgvingar.

5.7 Samanumtikið

Starvið sum stjórnin fyri skúladeplin við Marknagil fevnir í høvuðsheitum um at skipa bygnaðin í skúladeplinum, at standa á odda fyri samanleggingartilgongdini, at fylgja við byggingini av skúladeplinum og at stjórnarn skúladeplinum framteftir. Talan eru um kravmiklar uppgávur, og sum rímligt er, verður talan um eina heildarmeting av teimum førleikum, dygdum og royndum, sum nevndin hefur víst á í hesi viðgerð. Av tí at ein væleydnað samanlegging av skúlunum er avgerandi fyri framtíðina hjá skúladeplinum, er nevndin kortini vorðin samd um, at persónligu dygdirnar hjá umsøkjari eiga at viga nógv.

5.8 Nevndin mælir til, at

hesi krøv eiga at verða sett umsøkjari til starvið sum depilsstjórnin fyri skúladeplin við Marknagil:

Fakligar førleikar

- ✓ Viðkomandi hægri útbúgving
- ✓ Hefur skil fyri fíggjarstýring og góðar fyrisitingarligar førleikar
- ✓ Hefur innlit í stovnsmentanir og fyriskipanarloysnir
- ✓ Hefur góðar samskiftisførleikar og dugir væl at orða seg á føroyskum, norðurlendskum og enskum máli.

Persónligar dygdir

- ✓ Hefur hug og hegni at leiða og kennir sínar dygdir og avmarkingar
- ✓ Sær gagn í samskipan og samstarvi og eigur evni og vilja til at samstarva
- ✓ Dugir at skapa sær yvirlit, at seta mál, fyriskipa og fremja í verki
- ✓ Er førur fyri at sjóða saman starvsfólk og við sínum leiðsluhátti birtir eldhuga í fólk
- ✓ Er sjónligur í starvi sínum og førur fyri at skapa virðing og trivna millum starvsfólk
- ✓ Hefur góð innlivingarevni og dugir at virða hugskot og sjónarmið hjá øðrum
- ✓ Er erligur og álitandi og dugir væl at lýsa síni sjónarmið
- ✓ Er framhyggjin og hefur evni og árræði at ganga nýggjar leiðir
- ✓ Dugir at menna starvsfólk, næmingar og depilin í síni heild
- ✓ Sær týdningin í at menna depilin í heimligum og í altjóða høpi.

Royndir

- ✓ Hefur dyggar leiðsluroyndir
- ✓ Hefur royndir frá verkætlanarleiðslu
- ✓ Hefur royndir frá fyrisiting og fíggjarstýring
- ✓ Hefur royndir frá útbúgvingarstovni
- ✓ Hefur royndir frá undirvísing
- ✓ Hefur royndir frá samanleggingartilgongdum
- ✓ Hefur royndir frá byggitilgongdum.

VI Endi

6.1 Niðurstøða

Skúladepilin við Marknagil kemur at hýsa Føroya Studentaskúla og HF-skeiði, Føroya Handilsskúla í Tórshavn og Tekniska Skúla í Tórshavn. Skúlarin bjóða út yrkisútbúgvingar, gymnasialar útbúgvingar og stuttar og miðal-langar framhaldsútbúgvingar. Til samans 18 ymiskar útbúgvingar verða bodnar út, nógv tann størsti parturin er innan fyri gymnasiala økið. Umframt vanligar útbúgvingarvirksemið, er eitt fjøltáttað útboð av skeiðsvirksemi, sum í dag partvíst fer fram í skúlanum og partvíst aðrastaðni.

Endamálið við at miðsavna skúlar í deplar er at fáa gagn av samskipan, samstarvi og liðleika. Ynski er m.a. at skapa bestu líkindi fyri at menna undirvísingina og útbúgvingartilboðini til tey ungu. Nýggju útbúgvingarskipanirnar, ið vóru settar í verk í 2013, leggja stóði undir hesa hugsan.

Samlaða talið á ársnæmingum kemur í Tórshavn væntandi upp um 1.450 í 2014. Hetta svarar til umleið helvtina av næmingunum, sum taka eina miðnámsútbúgving í Føroyum.

Framskrivningar vísa, at talið á næmingum, sum koma úr fólkskúlanum, fer at halda seg á einari meira javnari legu komandi árin. Kortini kann roknað við, at ein alsamt størri partur av næmingum, sum koma úr fólkskúlanum, fara undir eina miðnámsútbúgving næstu árin, og eftir øllum líkindum fer miðsavnanin av skúlunum eisini at skapa størri áhuga millum tey ungu.

Skúladepilin við Marknagil er bygdur til 1.300 ársnæmingar. Áðrenn stóða verður tikin til ítøkiliga karmarnar í Tórshavn, er neyðugt at gera neyvari kanningar av næmingagrundarlagnum.

Samlaða arbeiðsmegin í skúlunum telur í dag 219 ársverk. Læraratilfeingið myndar 75% av hesum, og talan er um bæði yrkislærdar lærarar, lærarar við ymiskum framhaldsútbúgvingum, verkfrøðingar og lærarar við kandidatútbúgvingum. Av tí at gymnasiala økið er størst, er størsti starvsfólkabólkurin lærarar, ið hava kandidatútbúgving.

Sambært yrkis-skúlalógini skulu yrkis-skúlar skipast sum sjálvsogvarstovnar, meðan aðrir mið-námsskúlar verða skipaðir sum almennir stovnar. Arbeiðssetningurin setur sum fyrirtreyt, at skúladepilin verður skipaður sum almennur stovnur, og tað hevur við sær, at verandi sjálvsogvarstovnar skulu takast av. Nevndin hevur kannað lögfrøðiliga støðuna hjá sjálvsogvarstovnunum,

og niðurstøðan er, at sjálvsogvarstovnar eru fevndir av vanligar fyrisitingarrættinum, og tað merkir, at øll ogn og skuld hjá stovnunum kann flytast til landið uttan at koma í stríð við ognarrættindini hjá skúlunum.

Semja fekst ikki um eina loysn fyri, hvussu yvirskipaði leiðslubygnaðurin skal skipast, og tí var gjørt av, at meirlutin fekk sítt tilmæli sett fram um at skipa skúladepilin við einari ráðgevandi og tilmælandi nevnd. Hetta er sett fram sum uppskot 1a. Limirnir, sum umboðaðu sjálvsogvarstovnar tóku ikki undir við hesum uppskotinum, og ynsktu at fáa teirra sjónarmið lýst sum uppskot 1b.

Um tilmælini verða fylgd, verður helst neyðugt at gera tillagingar í yrkis-skúlalógini og lógini um stuttar framhaldsútbúgvingar. Nærri lögfrøðiligar greiningar verða gjørdar, tá stóða er tikin til tilmælini.

At savna alt virkseimið hjá trimum skúlum undir eina lon við felags leiðslu og fyrisiting kann hava við sær rakstrarfyrirmunir, men ilt er at meta um fíggarligar avleiðingar fyri landið, fyrr enn nærri greiningar eru gjørdar, og stóða er tikin til ognarviðurskiftini.

Ein av fyrstu uppgávunum hjá einum komandi stjóra verður at verða við til at skipa leiðslubólkin í deplinum. Nevndin metir, at tað hevur týðning, at stjórin saman við sínum leiðslubólki fær høvi at gera av, hvussu útbúgvingarnar og starvsfólkatilfeingið verður samskipað í ein nýggjan bygnað, so endamálið við skúladeplinum verður røkt á besta hátt.

Henda frágreiðing snýr seg fyrst og fremst um tey lögfrøðiliga, fíggarliga og bygnaðarliga viðurskifti, sum skapa grundarlag fyri, at farast kann undir at savna virkseimið í Føroya Studentaskúla og HF-skeiði, Føroya Handilsskúla í Tórshavn og Tekniska Skúla í Tórshavn í skúladepilin við Marknagil. Umráðandi er at geva gætur, at skúlarin eru tey fólkin, ið starvast har, og at frágreiðingin sigur lítið um tey menniskjaliga atlitini, sum hava avgerandi týðning fyri eina hepa samanlegging.

Við hesum í huga leggur nevndin tilmælini fram til stóðutakan.

6.2 Løgfrøðilig skipan av skúladeplinum

Arbeiðssetningur

Nevndin skal gera uppskot um, hvussu Marknagilsdepilin løgfrøðiliga kann skipast sum ein almennur stovnur undir Mentamálaráðnum, har tryggjað verður vinnuni ávirkan á tað yrkisfakliga virkseimið í skúlanum.

Nevndin mælir til, at

1. avtøkan av sjálvsognarstovnunum fer fram sambært § 8 í viðtøknunum fyri sjálvsognarstovnar og teimum avtalum, sum gjørdar eru millum sjálvsognarstovnar og Mentamálaráðið.
2. Miðnámskúlin í Suðuroy heldur fyribils fram við at virka sum partur av virkseminum í Tórshavn, samsvarandi ásetingunum í § 25, stk. 3 í lógini fyri gymnasialar miðnámsútbúgvingar, til ein loysn verður funnin fyri Suðuroyarøkið.
3. Handilsskúlin á Kambsdali heldur fyribils fram við at virka sum sjálvstøðugur almennur stovnur, meðan arbeið verður við at skipa virkseimið á Kambsdali.
4. orðað verður ein almenn lóg um skúladeplar, og farið verður undir hetta arbeiðið beinanvegin, so lógin kann verða lögð fyri tingið í komandi tingsetu.

6.3 Fíggjar- og ognarviðurskipti

Arbeiðssetningur

Nevndin skal lýsa, hvussu ognar- og fíggjarviðurskiptini hjá verandi stovnum kunnu verða flutt yvir í nýggja stovnin, og hvussu verandi stovnar kunnu verða gjørdir upp.

Nevndin mælir til, at

1. avtøkunevnd verður sett at gera upp ogn og skuld og flyta virðið av hesum til landið.
2. Skúlaheimið í fyrstu atløgu heldur fram undir verandi leiðslu, til avgerð verður tikin um, hvussu skúlaheims- og kantinuvirksemið verður skipað, tá skúladepilin verður tikin í nýtslu.
3. hølistørvurin í Tórshavn verður kannaður nærri, áðrenn møgulig avgerð verður tikin um at selja bygningin hjá Føroya Handilsskúla við Marknagilsvegin.
4. tann parturin av egivirkseminum, sum skal halda fram í skúladeplinum, verður skildur frá almenna rakstrinum og skrásettur á serstaka undirkontu sum inntøkufíggjað virkseimi.

6.4 Skipan av bygnaðinum

Arbeiðssetningur

Nevndin skal gera uppskot til yvirskipaðan bygnað fyri Marknagilsdepilin við einum depilsstjóra, sum vísir til Mentamálaráðið. Bygnaðurin skal endurspegla virksemið í deplinum.

Nevndin mælir til, at

Tilmæli hjá øðrum partinum í nevdini:

- 1a. ovasta leiðsla í skúladeplinum verður skipað við einum depilsstjóra, sum mótvegis landsstýrismanninum fær evstu ábyrgd av virkseminum í stovninum.

ein tilmælandi og ráðgevandi nevd, ið vísir beinleiðis til depilsstjóran, verður sett at tryggja samband og samskipti úteftir og dygd og menning inneftir. Nevndin fær ábyrgd av inntøkufíggaða virkseminum og skal í tøttum samstarvi við depilsstjóran tryggja, at hetta fer fram sambært galdandi reglum.

Tilmæli hjá hinum partinum í nevdini:

- 1b. ovasta leiðsla í skúladeplinum verður skipað við einum stýri, sum mótvegis landsstýrismanninum fær evstu ábyrgd av virkseminum í stovninum.

6.5 Samanleggingartilgongd

Arbeiðssetningur

Nevndin skal gera uppskot til samanleggingartilgongd.

Nevndin mælir til, at

1. samanleggingartilgongdin verður skipað sum ein verkætlan, har leiðslan á skúlunum, Landsverk og Mentamálaráðið fáa umboðan í verkætlanarbólkinum.
2. verkætlanarbólkurin ger uppskot um, hvussu verkætlanin verður fyriskipað, og hvussu ítøkiligi bygnaðurin í deplinum verður skipaður.

6.6 Førleikar hjá komandi depilsstjóra

Arbeiðssetningur

Nevndin skal lýsa, hvørjar førleikar ein komandi depilsstjóri skal hava, sum hefur evstu ábyrgd av virkseminum í deplinum, stendur fyri samanleggingini og tekur lut í byggingini frá sumri 2014.

Nevndin mælir til, at

komandi stjóri hefur hesar førleikar, dygdir og royndir:

Fakligir førleikar:

- ✓ Viðkomandi hægri útbúgving
- ✓ Hevur skil fyri fíggjarstýring og góðar fyrisitingarligar førleikar
- ✓ Hevur innlit í stovnsmentanir og fyriskipanarloysnir
- ✓ Hevur góðar samskiftisførleikar og dugir væl at orða seg á føroyskum, norðurlenskum og enskum máli.

Persónligar dygdir:

- ✓ Hevur hug og hegni at leiða og kennir sínar dygdir og avmarkingar
- ✓ Sær gagn í samskipan og samstarvi og eigur evni og vilja til at samstarva
- ✓ Dugir at skapa sær yvirlit, at seta mál, fyriskipa og fremja í verki
- ✓ Er førur fyri at sjóða saman starvsfólk og við sínum leiðsluhátti birtir eldhuga í fólki
- ✓ Er sjónligur í starvi sínum og førur fyri at skapa virðing og trivna millum starvsfólk
- ✓ Hevur góð innlivingarevni og dugir at virða hugskot og sjónarmið hjá øðrum
- ✓ Er erligur og álítandi og dugir væl at lýsa síni sjónarmið
- ✓ Er framhyggjin og hevur evni og áræði at ganga nýggjar leiðir
- ✓ Dugir at menna starvsfólk, næmingar og depilin í síni heild
- ✓ Sær týdningin í at menna depilin í heimligum og í atljóða høpi.

Royndir:

- ✓ Hevur dyggar leiðsluroyndir
- ✓ Hevur royndir frá verkætlanarleiðslu
- ✓ Hevur royndir frá fyrisiting og fíggjarstýring
- ✓ Hevur royndir frá útbúgvingarstovni
- ✓ Hevur royndir frá undirvísing
- ✓ Hevur royndir frá samanleggingartilgongdum
- ✓ Hevur royndir frá byggartilgongdum.

VII Tilfar

7.1 Bøkur

- Jógvan Jespersen: Føroya Studentaskúli og HF-skeið 50 ár, Føroya Studentaskúli 1987
- Hans Thomsen: Tekniski skúlin í Tórshavn 50 ár, Tekniski Skúlin í Tórshavn 1984
- Poul Johannes Lindberg og Heðin Samuelsen: Handilsskúlin hálvrunnin øld, Føroya Handilsskúli 1989

7.2 Frágreiðingar

- Álit um landsstovnar og –grunnar, Fíggjarmálaráðið 2001
- Álit um endurskoðan av gymnasialu útbúgvingunum, Mentamálaráðið 2007
- Fusionsguide, kom godt i gang med fusioner af mennesker, Undervisningsministeriet 2007
- Fusioner mellem ungdomsuddannelsesinstitutioner, TrendEduc 2008
- Skúladepil við Marknagil, skrá og grundarlag fyri kapping og projektering, Mentamálaráðið 2009
- Álit um endurskoðan av yrkisútbúgvingarskipanini, Mentamálaráðið 2010
- Tilmæli um nýggja yrkisútbúgvingarskipan, Mentamálaráðið 2011
- Ledelse af et gymnasium i forandring, EVA 2012
- Løgfrøðiligt upprit um umskipan/avtøku av sjálvsognarstovnum, Mentamálaráðið 2014
- Løgfrøðiligt upprit um Marknagilsdepilin, Mentamálaráðið 2014

7.3 Løgtingslógir

- Ll. nr. 69 frá 7. juni 1984 um stuðul til musikkskúlar
- Ll. nr. 33 frá 23. mars 1994 um landsins almenna roknskaparhald v.m.
- Ll. nr. 103 frá 26. juli 1994 um stýriskipan Føroya
- Ll. nr. 107 frá 29. juni 1995 um skeið til hægri fyrireikingarpróvtøku
- Ll. nr. 125 frá 20. juni 1997 um fólkaskúlan
- Ll. nr. 94 frá 29. desember 1998 um yrkisútbúgvingar
- Ll. nr. 106 frá 29. desember 1998 um yrkisskúlar
- Ll. nr. 107 frá 29. desember 1998 um støðisútbúgving innan fyrisitingar- handils- og skrivstovuøki
- Ll. nr. 25 frá 21. apríl 1999 um grannskoðan av landsroknskapinum v.m.
- Ll. nr. 41 frá 23. apríl 1999 um støðisútbúgving innan tøkni
- Ll. nr. 42 frá 23. apríl 1999 um hægri tøkniliga próvtøku
- Ll. nr. 43 frá 23. apríl 1999 um hægri Handilspróvtøku
- Ll. nr. 55 frá 24. apríl 2001 um útbúgving og manning á skipum o.ø.
- Ll. nr. 85 frá 15. mai 2001 um gransking
- Ll. nr. 42 frá 26. mars 2002 um útbúgvingar innan fiskiídnað og havbúnað
- Ll. nr. 22 frá 17. mai 2004 um yrkisskeið
- Ll. nr. 49 frá 9. mai 2005 um stuttar framhaldsútbúgvingar á yrkisskúlum
- Ll. nr. 36 frá 3. mai 2007 um lestrarstuðul
- Ll. nr. 43 frá 26. mai 2008 um at byggja skúladepil í Tórshavn, sum seinast broytt við løgtingslóg nr. 20 frá 26. mars 2013
- Ll. nr. 57 frá 26. mai 2010 um heilsuútbúgvingar
- Ll. nr. 62 frá 15. mai 2012 um gymnasialar miðnámsútbúgvinar

7.4 Kunngerðir

- Kunngerð nr. 89 frá 15. oktober 2008 um roknskaparverk landsins o.a. § 2, stk. 1
- Kunngerð nr. 90 frá 20 november 2002 um námsfrøðiliga útbúgving av lærarum á vinnu- og miðnámskúlunum.

VIII Fylgiskjöl

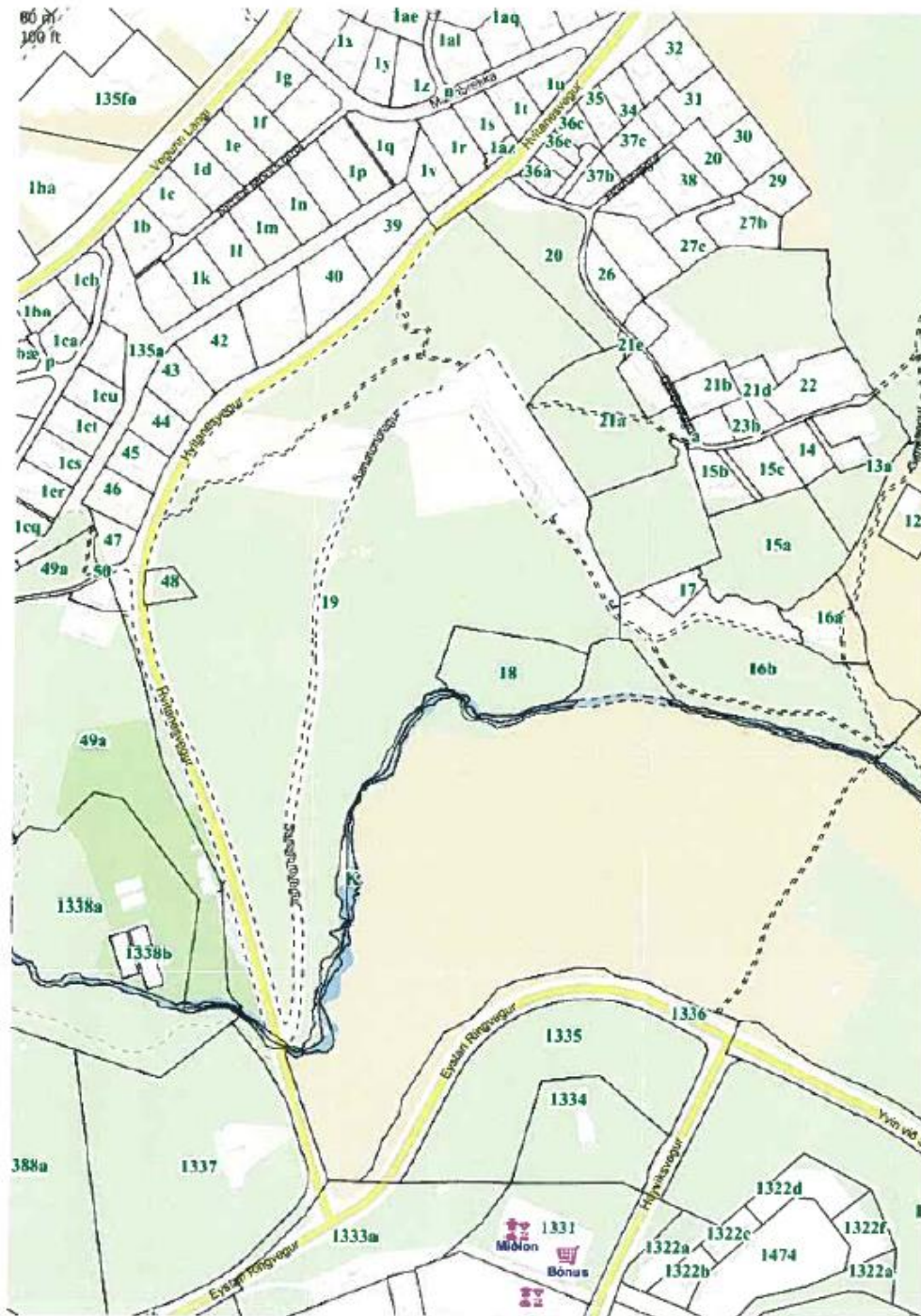
8.1 Matrikkulkort yvir ognir við Marknagilsveginn

8.2 Matrikkulkort yvir ognir í Hoydølum

1:1000

Side 1 af 1

<https://www.kortal fo/>

22-05-2014

8.3 Matrikkulkort yvir ognir í Smiðjugerði

11UE

Side 1 af 1

8.4 Avtala millum Stýrið fyri Tekniska Skúla í Tórshavn og Mentamálaráðið

Avtala
millum
stýrið fyri Tekniska Skúla í Tórshavn
og
Mentamálaráðið

Partarnir eru samdir um, at skúladepil verður bygdur við Marknagilsvegin í Tórshavn og kemur at hýsa Føroya Studentaskúla og HF-skeið, Føroya Handilsskúla og Tekniska Skúla í Tórshavn.

Stýrið fyri Tekniska Skúla í Tórshavn avhendar við hesari avtaluni grundøkini matr. nr. 1173a og matr. nr. 1173b í Tórshavn til Mentamálaráðið undir hesum treytum:

- at Skúlaheimið við hóskaði grundøki verður frámatrikulerað ognini matrikulnr. 1173a og skal framhaldandi standa sum ogn hjá sjálvsognarstovninum Tekniska Skúla í Tórshavn. Í seinasta lagi, tá ið skúladepilin er liðugur og Tekniski Skúlin er fluttur inn, verður Skúlaheimið avhendað sum partur av skúladeplinum.
- at Mentamálaráðið byggir ein nýggjan miðnámskúladepil á grundøkið.
- at Tekniski Skúli í Tórshavn verður ein partur av miðnámskúladeplinum og flytir inn í nýggja skúladepilin, tá hann verður tikin í nýtslu.
- at skúladepilin verður bygdur sum ein samlað verkætlan.
- at servituttir í sambandi við grundøkini matr. nr. 1173a og matr. nr. 1173b í Tórshavn skulu avgreiðast við avvarandi myndugleikar.

Somuleiðis avhendar stýrið fyri Tekniska Skúla í Tórshavn við hesari avtaluni ognirnar hjá Tekniska Skúla í Tórshavn í Smiðjugerði, matr. nr. 1093c, 1093d, 1093e, 1093f í Tórshavn til Mentamálaráðið. Tó heldur verandi virksemi, sum er á hesum støðum fram til Tekniski Skúlin í Tórshavn flytir inn í nýggja skúladepilin.

Tað er ein fortreyt fyri hesari avtaluni, at Løgtingið í 2008 heimilar landsstýrismanninum at fara undir bygging av ætlaða miðnámskúladeplinum í Marknagili í Tórshavn, og at Tekniski Skúlin verður ein partur av hesum skúladepli. Avtalan fellur burtur um hendan heimildin ikki verður staðfest av Løgtinginum.

Um so verður at Skúladepilin við Marknagilsvegin ikki verður bygdur, so fella ognirnar aftur til sjálvsognarstovnin fyri Tekniska Skúla í Tórshavn. Sambært lógaruppskotinum verður miðað eftir, at samlaða byggingin er liðug í seinasta lagi 2013.

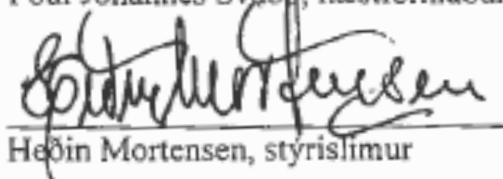
Tórshavn, 12. mars 2008

Vegna stýrið fyri Tekniska Skúla í Tórshavn:

Mouritz Mohr, formaður

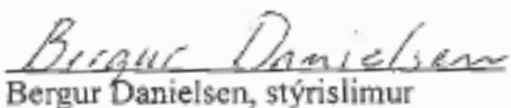
Poul Jóhannes Svabø, næstformaður

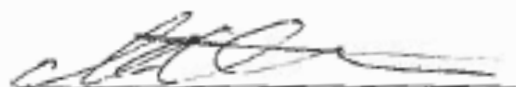
Heðin Mortensen, stýrislimur

Eli Brimsvik, stýrislimur

Bergur Danielsen, stýrislimur

Magnus Magnussen, stýrislimur

Vegna Mentamálaráðið:

Kristina Háfoss, landsstýriskvinna

f. Petur Petersen, aðalstjóri

Martin Næs, deildarstj.

8.5 Avtala millum Stýrið fyri Føroya Handilsskúla í Tórshavn og Mentamálaráðið

Avtala
millum
stýrið fyri Føroya Handilsskúla
og
Mentamálaráðið

Partarnir eru samdir um, at miðnámsskúladepil verður bygdur við Marknagilsvegin í Tórshavn og kemur at hýsa Føroya Studentaskúla og HF-skeið, Føroya Handilsskúla og Tekniska Skúla í Tórshavn.

Stýrið fyri Føroya Handilsskúli avhendar við hesari avtaluni grundøkið matr. nr. 1173c í Tórshavn, við ástandandi bygningum, til Mentamálaráðið, undir hesum treytum:

- at Mentamálaráðið byggir ein nýggjan miðnámsskúladepil.
- at Føroya Handilsskúli verður ein partur av miðnámsskúladeplinum og flytir inn í nýggja skúladepilin, tá hann verður tikin í nýtslu.
- at skúladepilin verður bygdur sum ein samlað verkætlan.
- at møguligir servituttir í sambandi við grundøkið matr. nr. 1173c í Tórshavn skulu avgreiðast við avvarandi myndugleikar.

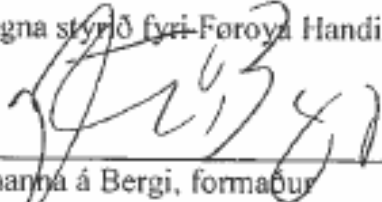
Verandi virksemi hjá Føroya Handilsskúla, sum er á omanfyri nevndu ogn, heldur fram til Føroya Handilsskúli flytir inn í nýggja skúladepilin.

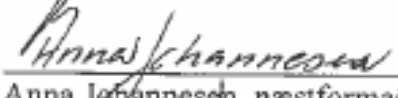
Tað er ein fortreyt fyri hesari avtaluni, at Løgtingið í 2008 heimilar landsstýrismanninum at fara undir bygging av ætlaða miðnámsskúladeplinum í Marknagili í Tórshavn, og at Føroya Handilsskúli verður ein partur av hesum skúladepli. Avtalan fellur burtur um hendan heimildin ikki verður staðfest av Løgtinginum.

Um so verður, at skúladepilin við Marknagilsvegin ikki verður bygdur, so fellur ognin aftur til sjálvsagnarstovnin fyri Føroya Handilsskúla. Sambært lógaruppskotinum verður miðað eftir, at samlaða byggingin er liðug í seinasta lagi 2013.

Tórshavn, 14. mars 2008

Vegna stýrið fyri Føroya Handilsskúla:

Jóhanna á Bergi, formaður

Anna Johannesen, næstformaður

Tummas Hando Dam, stýrslimur

Pætur Niclasen, stýrslimur

Birgir Mortensen, stýrslimur

Hebin Mortensen, stýrslimur

Vegna Mentamálaráðið:

Kristina Háfoss, landsstýriskvinna

†- Petur Petersen, aðalstjóri
Hastin Næs, deildarstjóri